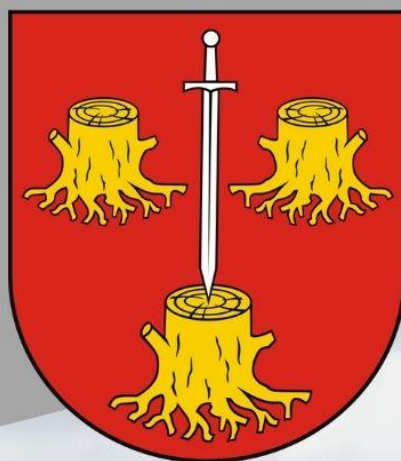

DIAGNOZA STRATEGICZNA

NA POTRZEBY OPRACOWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD

NA LATA 2021-2030

SPIS TREŚCI

1. Kontekst opracowania diagnozy	2
2. Charakterystyka Gminy.....	3
2.1. Położenie.....	3
2.2. Sytuacja demograficzna	5
2.3. Kapitał społeczny.....	9
2.3.1. Sytuacja gospodarcza	10
2.3.2. Sytuacja finansowa.....	14
2.3.3. Rynek pracy.....	17
2.4. Edukacja.....	21
2.5. Kultura, sport i rekreacja.....	24
2.6. Pomoc społeczna i opieka zdrowotna	26
2.7. Bezpieczeństwo publiczne	28
2.8. Infrastruktura gminy	30
2.9. Środowisko przyrodnicze i przestrzeń	36
2.9.1. Środowisko przyrodnicze	36
2.9.2. Przestrzeń	40
3. Konsultacje społeczne	42
3.1. Charakterystyka próby - mieszkańcy	43
3.2. Wyniki badań mieszkańców	45
3.3. Charakterystyka próby – pracownicy instytucjonalni.....	56
3.4. Wyniki badań pracowników instytucjonalnych.....	57
4. Spis rysunków, tabel i wykresów	61
4.1. Spis rysunków	61
4.2. Spis tabel.....	61
4.3. Spis wykresów	61

1. KONTEKST OPRACOWANIA DIAGNOZY

Diagnozę strategiczną Gminy stworzono na potrzebę Strategii Rozwoju Gminy Gózd na lata 2021-2030. Diagnoza jednostki administracyjnej to szczegółowy opis sytuacji samej jednostki jak i jej otoczenia. Bardzo ważną funkcją diagnozy jest wyselekcjonowanie informacji potrzebnych w procesie planowania. W diagnozie strategicznej gminy Gózd posłużono się danymi jakościowymi i ilościowymi oraz danymi przestrzennymi. Użyto narzędzi GIS (System Informacji Geograficznej), aby stworzyć podkłady mapowe oraz kartogramy.

Jako zakres czasowy diagnozy strategicznej wybrano okres 3 lat poprzedzających tworzenie dokumentu Strategii, przez co wybranym rodzajem diagnozy strategicznej, została tzw. diagnoza dynamiczna.

Diagnoza dynamiczna – to analiza polegająca na obserwacji zjawisk w przyjętym przedziale czasowym (zebrane dane z kilku lat tworzą szereg czasowy). Spojrzenie na zjawiska, fakty z perspektywy czasu pozwala nam uchwycić pewne tendencje i stanowi podstawę oceny spodziewanych rezultatów w przyszłości. Niektóre zjawiska społeczno-gospodarcze mają charakter cykliczny, dlatego wnioski, wyciągane na podstawie informacji dotyczących tylko jednego roku, mogą być obarczone dużym błędem. Analiza szeregów czasowych pozwala:

- określić kierunek zmiany,
- określić dynamikę zmiany,
- określić „punkty przełomowe”,
- wyznaczyć trend zmian w przyszłości.

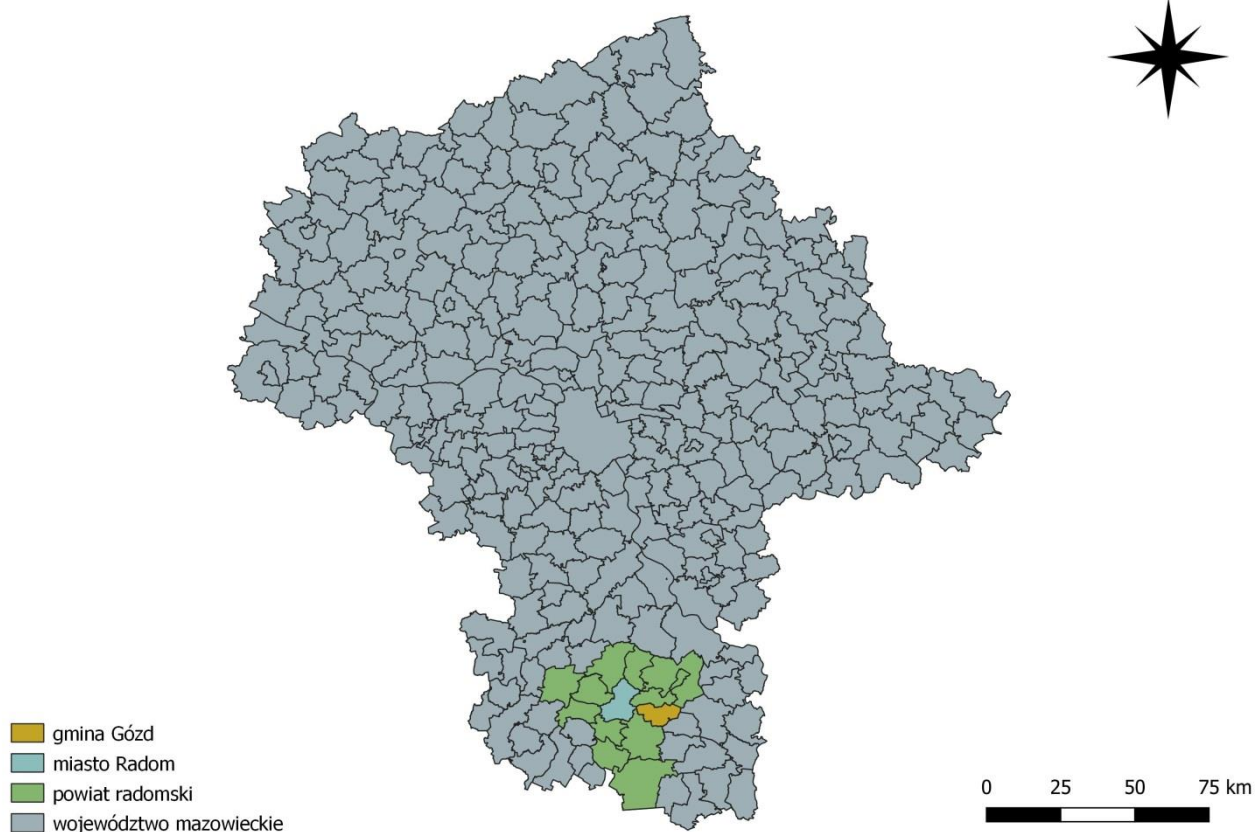
Aby ocenić skalę zjawisk, procesów oraz wyznaczyć wnioski z diagnozy strategicznej, służące stworzeniu operacyjnej części Strategii Rozwoju Gminy Gózd, porównano pod względem demograficznym, społeczno-gospodarczym oraz przestrzennym sąsiadujące gminy, posiadające podobny charakter funkcjonowania oraz posiadające równoległe uwarunkowania.

2. CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.1. POŁOŻENIE

Gmina Gózd to gmina wiejska, położona w centralnej części Polski, w województwie mazowieckim, w powiecie radomskim. Nazwa pochodzi od dawnego słowa „gozd”, które oznaczało „las”, ponieważ dawniej gmina Gózd miała dużą lesistość, co niestety zmieniło się wraz z upływem lat. Gmina zajmuje obszar 7 776 ha, z czego 5 790 ha zajmują gospodarstwa rolne. Gmina Gózd bezpośrednio sąsiaduje z Radomiem, natomiast od Lublina dzieli ją 102 km oraz 119 km od Warszawy. Gmina zlokalizowana jest przy drodze krajowej nr 12 relacji Radom-Lublin oraz przebiegają przez nią dwie drogi wojewódzkie¹.

Rysunek 1. Położenie gminy Gózd na tle województwa mazowieckiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Bazy Danych Obiektów Topograficznych (Bdot10k).

¹ Raport o stanie gminy Gózd za rok 2019.

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

W skład Gminy wchodzi 20 sołectw: Budy Niemianowskie, Czarny Lasek, Drożanki, Gózd, Grzmucin, Karszówka, Klwatka Królewska, Kłonów, Kłonówek-Kolonia, Kłonówek-Wieś, Kiedrzyn, Kuczki-Kolonia, Kuczki-Wieś, Lipiny, Małęczyn Nowy, Małęczyn Stary, Niemianowice, Piskornica, Podgóra, Wojsławice.

Gmina Gózd sąsiaduje z 6 gminami:

- Od północy z gminą Jedlnia-Letnisko,
- Od północnego-wschodu z gminą Pionki,
- Od wschodu z gminą Zwoleń,
- Od południowego wschodu z gminą Tczów,
- Od południa z gminą Skaryszew,
- Od zachodu z gminą Radom.

Rysunek 2. Gmina Gózd na tle sąsiadujących gmin

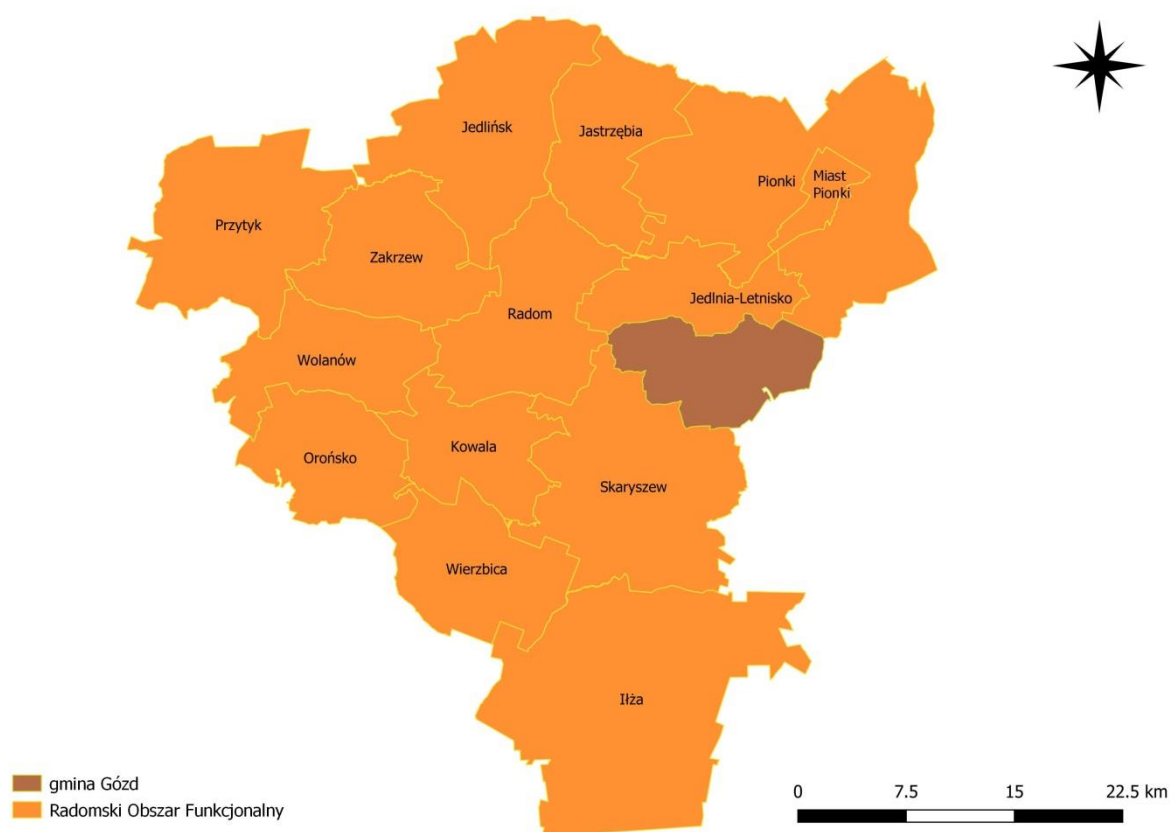
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Bazy Danych Obiektów Topograficznych (bdot10k).

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

Gmina Gózd należy do Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego ROF wraz z innymi 14 gminami. Zadaniem ROF jest zintegrowanie poszczególnych jednostek samorządowych w ramach wzajemnego wsparcia. Podejście terytorialne, dzięki wykorzystaniu powiązań funkcjonalnych, zapewnia możliwość rozwoju gospodarczego całego powiatu.

Głównym celem Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego jest zrównoważony rozwój oraz szybsze rozwijanie Gmin pod względem społeczno-gospodarczym.

Rysunek 3. Radomski Obszar Funkcjonalny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Bazy Danych Obiektów Topograficznych (bdot10k).

2.2. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Sytuacja demograficzna i jej dynamiczne zmiany warunkują jedne z podstawowych czynników rozwojowych Gminy. Przyrost naturalny czy saldo migracji określają podstawowe uwarunkowania demograficzne i stanowią podstawę do planowania dalszej realizacji kierunków rozwoju w tym obszarze. Jedną z podstawowych cech pozwalających ocenić potencjał demograficzny jest liczba ludności. Wszystkie procesy demograficzne należy

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

rozpatrywać w perspektywie długoterminowej, dlatego tak ważnym aspektem w diagnozie strategicznej jest analiza aktualnej sytuacji demograficznej.

Na dzień 30.09.2020 roku gminę Gózd zamieszkiwało 9 033 mieszkańców na pobyt stały. Względem roku poprzedniego, liczba ta zwiększyła się jedynie o 0,9 %. Gęstość zaludnienia wynosi 116 osób na 1 km². Największym pod względem zaludnienia sołectwem jest Małęczyn, następnie Gózd oraz Klwatka Królewska.

Tabela 1. Liczba ludności w sołectwach gminy Gózd w 2019 roku

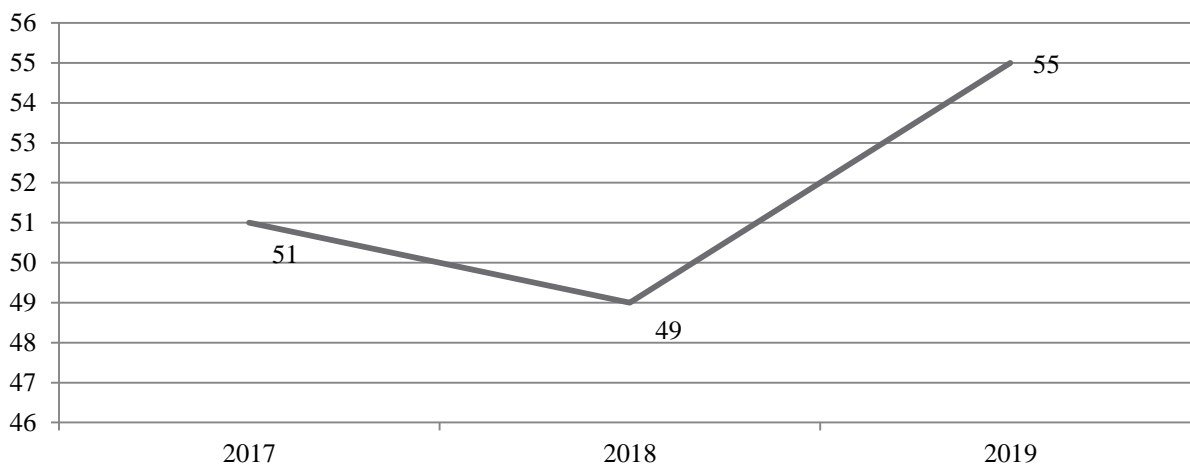
Sołectwo	Liczba mieszkańców na pobyt stały i czasowy
Budy Niemianowskie	218
Czarny Lasek	70
Drożanki	376
Gózd	1506
Grzmucin	447
Karszówka	322
Kiedrzyn	477
Klwatka Królewska	1002
Kłonów	365
Kłonówek-Kolonia	205
Kłonówek-Wieś	248
Kuczki-Kolonia	490
Kuczki-Wieś	257
Lipny	434
Małęczyn	1690
Niemianowice	355
Piskornica	157
Podgóra	174
Wojślawice	277
razem	9070

Źródło: dane z Urzędu Gminy Gózd

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

Wskaźnikiem przedstawiającym dynamikę w strukturze demograficznej jest wskaźnik przyrostu naturalnego. W gminie Gózd przyrost naturalny kształtuje się na dodatnim poziomie i różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów wynosi 55. Porównując rok 2019 z 2018 rokiem widać wzrost wartości dodatnich przyrostu naturalnego o 12,3 %. Na przestrzeni lat 2017-2019 wskaźnik ten w Gminie zawsze przyjmował wartości dodatnie.

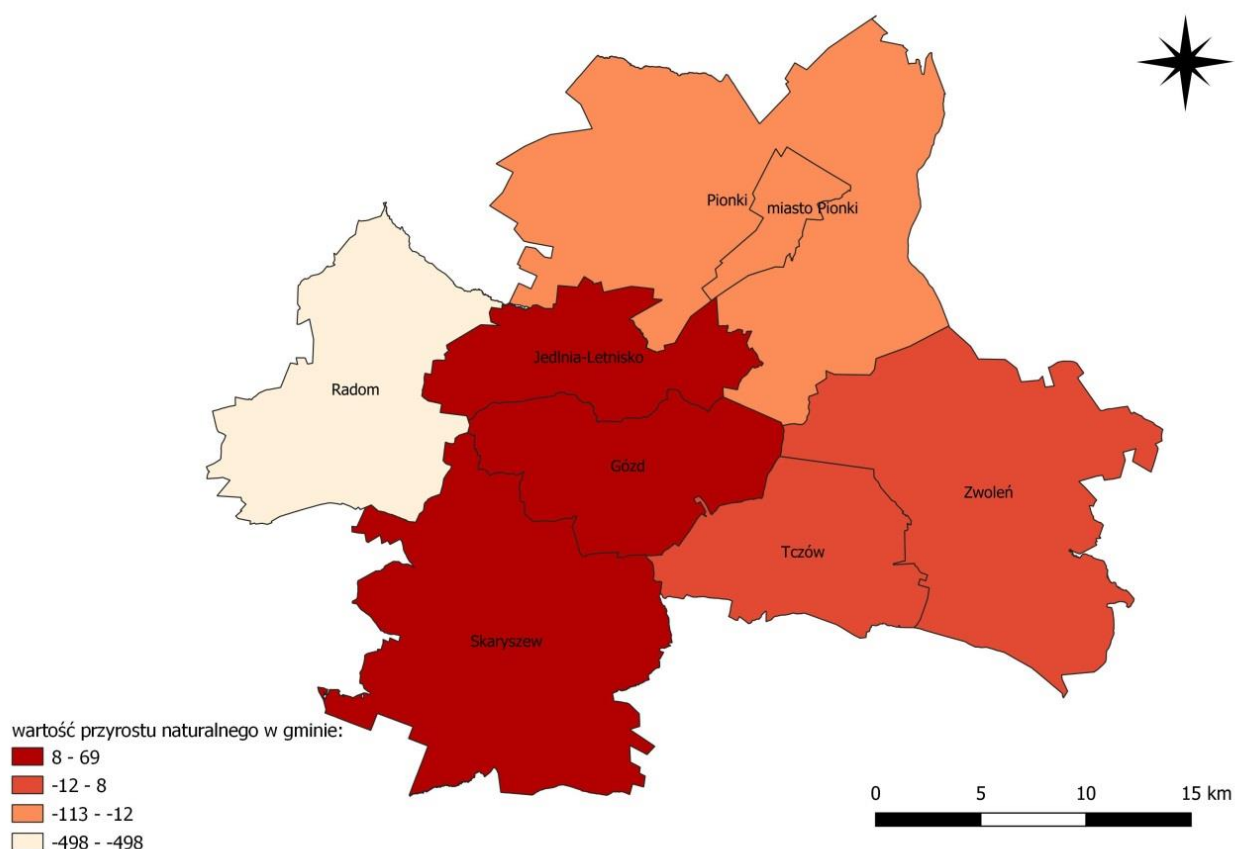
Wykres 1. Przyrost naturalny w gminie Gózd w latach 2017-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych (Podgrupa: Ruch naturalny ludności).

Aby uzyskać klarowny obraz względem starzenia się społeczeństwa, należy spojrzeć całościowo na wskaźnik przyrostu naturalnego oraz odnieść się do sąsiadujących gmin. Wskaźnik przyrostu naturalnego dla gminy Gózd plasuje się na korzystnym poziomie względem sąsiadujących gmin. Ponad połowa z nich posiada ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego, co świadczyć może o niekorzystnej sytuacji demograficznej w obrębie całego regionu. Oprócz gminy Gózd, dodatni przyrost naturalny jest także w gminie Skaryszew oraz Jedlnia-Letnisko.

Rysunek 4. Wskaźnik przyrostu naturalnego wśród sąsiadujących gmin

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych (Podgrupa: Ruch naturalny ludności).

Kolejnym miernikiem określającym sytuację demograficzną w Gminie jest saldo migracji, występujące w analizowanej jednostce administracyjnej, ale również na tle sąsiadujących gmin. W Gminie Gózd, saldo migracji dynamicznie się zmienia. W ostatnim roku wartość salda migracji wynosiła 12, co oznacza spadek w porównaniu do roku poprzedniego o 76,9 %. Pozytywne jest to, że na przestrzeni lat 2017-2019 saldo migracji kształtowało się na dodatnim poziomie.

Tabela 2. Saldo migracji w gminie Gózd w latach 2017-2019

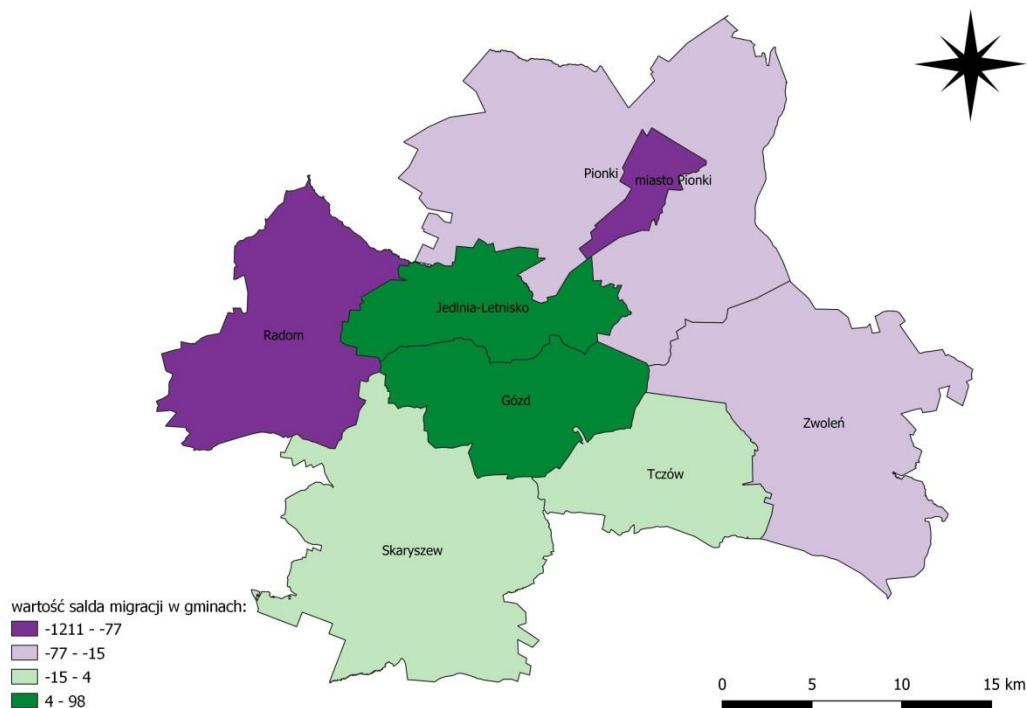
wyszczególnienie	2017	2018	2019
zameldowania	101	126	103
wymeldowania	74	74	91
saldo migracji	27	52	12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych (Podgrupa: Migracje na pobyt stały gminne wg płci migrantów i kierunków).

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

Wartość salda migracji w gminie Gózd w porównaniu do sąsiednich gmin kształtuje się na bardzo dobrym poziomie – zajmuje drugie miejsce, większa wartość jest tylko w gminie Jedlnia-Letnisko. W pozostałych gminach saldo migracji przyjmuje wartości ujemne.

Rysunek 5. Saldo migracji w gminie Gózd na tle sąsiadujących gmin

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych (Podgrupa: Ruch naturalny ludności).

2.3. KAPITAŁ SPOŁECZNY

Kapitał społeczny określa się jako zasoby służące pomnażaniu wartości gospodarczych. Aby pomnożyć kapitał należy skorzystać z dostępnych środków np.: zasobów pieniężnych, środków produkcji oraz zasobów intelektualnych². Kapitał społeczny w wymiarze lokalnym (gminy), obejmuje aktualne jak i potencjalne, lokalne zasoby społeczne, na które składają się przede wszystkim:

- ład społeczny, w tym relacje między samorządem lokalnym a mieszkańcami,
- sytuacja gospodarcza w Gminie i jej powiązania z samorządem lokalnym,
- sieć relacji, znajomości i wzajemnego uznania pomiędzy społecznością lokalną.

² <https://mfiles.pl/pl/index.php/Kapita%C5%82> (18.08.2020).

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

Co więcej, kapitał społeczny stanowi podstawę do analizy sytuacji gospodarczej w gminie, w tym jej sytuacji finansowej oraz rynku pracy. Kapitał społeczny w konsekwencji zakłada dążenie do stworzenia społeczeństwa opartego na wiedzy, które w unormowany sposób potrafi stworzyć warunki do rozwoju gospodarczego. Jako, że analiza kapitału społecznego zakłada działania długookresowe, tak ważna jest jego analiza i specyfikacja w tworzeniu strategii rozwoju.

Kapitał społeczny można ocenić poprzez analizę wybranych wskaźników dla gminy, tj.:

- Udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym,
- Wartość przyrostu naturalnego,
- Udział osób pracujących w rolnictwie/usługach/przemysle,
- Procent ludności aktywnej ekonomicznie.

Wysokość kapitału społecznego można określić również poprzez analizę zmian w budżecie gminnym, przyrost/spadek ilości przedsiębiorstw gospodarczych czy udział terenów inwestycyjnych w ogólnej powierzchni Gminy. Jednakże, to tylko nieliczne aspekty określające wysokość kapitału społecznego. Kapitał społeczny stanowi przede wszystkim społeczność lokalna danej Gminy i to na jej podstawie należy analizować wybrane aspekty.

2.3.1. SYTUACJA GOSPODARCZA

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ W GMINIE

W 2019 roku w gminie Gózd zarejestrowano ogółem 111 nowych podmiotów wg sekcji PKD 2007. Największą część nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw stanowiły przedsiębiorstwa trudniące się w budownictwie. Nie zarejestrowano natomiast przedsiębiorstw w obszarze rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, dostawy wody oraz edukacji.

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

Tabela 3. Liczba podmiotów wg sekcji i działów PKD 2007 oraz sektorów własnościowych w Gminie w 2019 roku

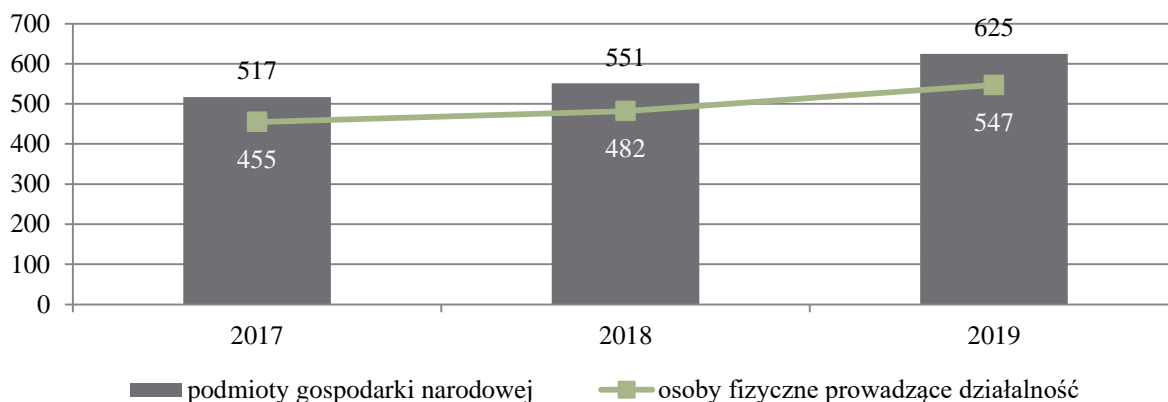
Sekcja³	Liczba
Sekcja A	0
Sekcja C	9
Sekcja E	0
Sekcja F	43
Sekcja G	30
Sekcja H	1
Sekcja I	3
Sekcja J	4
Sekcja L	1
Sekcja M	7
Sekcja N	2
Sekcja P	0
Sekcja Q	2
Sekcja R	2
Sekcje S i T	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych (Grupa: Nowo zarejestrowane w rejestrze regon podmioty gospodarki narodowej).

W gminie Gózd na koniec 2019 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było łącznie 625 podmiotów gospodarki narodowej, w tym większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – było ich 547. Podobnie sytuacja wyglądała w 2018 roku kiedy to osób fizycznych prowadzących własną działalność było 482, natomiast wszystkich podmiotów prowadzących działalność – 551. Na przestrzeni lat 2017-2019 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Gózd ulegała systematycznemu wzrostowi.

³ Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe. Sekcja E – Dostawa wody. Sekcja F – Budownictwo. Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny. Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa. Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi. Sekcja J – Usługi w zakresie informacji i komunikacji. Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa. Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna. Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspomagająca. P – Edukacja. Q – Opieka zdrowotna u pomoc społeczna. R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją. S i T – pozostała działalność usługowa.

Wykres 2. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2017-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Największa ilość podmiotów gospodarczych działających w gminie Gózd według klas wielkości to mikro-przedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników - było ich 608 (stan na koniec 2019 roku). Małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników było 15. Na terenie Gminy funkcjonowały 2 średnie przedsiębiorstwa zatrudniające 50-249 pracowników.

Rysunek 6. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Gózd według klas wielkości (stan na koniec 2019 roku)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Wśród 625 przedsiębiorstw działających na terenie gminy Gózd, 268 zajmuje się przemysłem i budownictwem, 6 – rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem lub rybactwem, natomiast 351 prowadzi pozostałą działalność.

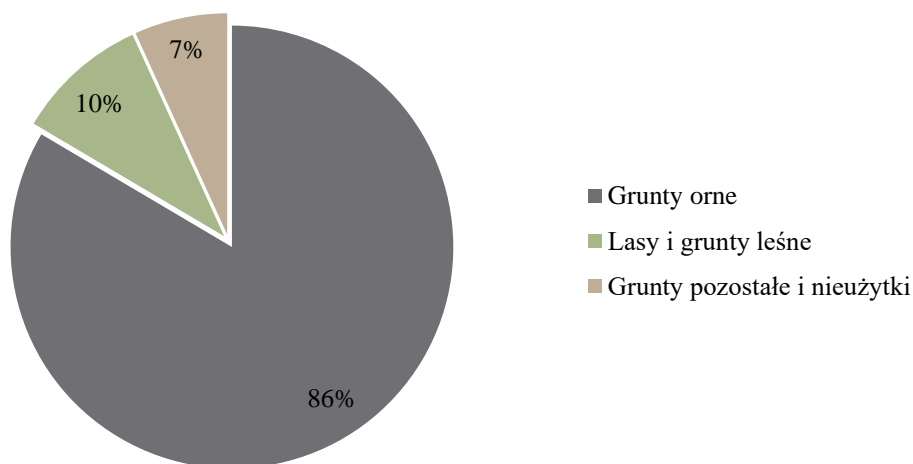
DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

W gminie Gózd funkcjonują duże zakłady pracy, które mają możliwość zatrudniania większej ilości pracowników. Każde przedsiębiorstwo, które jest zarejestrowane w Gminie przyczynia się do rozwoju gospodarczego. W gminie Gózd większe zakłady pracy to: zakład przetwórstwa rybnego w Goździe, masarnia w Niemianowicach, piekarnia w Małęczynie, zakłady obróbki metali w Kiedrzynie i Klwatce Królewskiej. Pozostałe miejsca pracy to dwie stacje paliw, 24 sklepy spożywczo-usługowe, 6 lokali gastronomicznych, lokale weselne, firmy transportowe, firmy budowlane wykonujące usługi ogólnobudowlane, warsztaty samochodowe oraz pozostałe jednoosobowe działalności.

ROLNICTWO

Gmina Gózd ma charakter rolniczy – 85% powierzchni Gminy to grunty orne. Większość gospodarstw rolniczych to małe gospodarstwa na własny użytek. Najczęściej uprawiane jest żyto i ziemniak, a także warzywa gruntowe oraz pastewne. Rolnicy starają się, aby ich uprawy były naturalne i bez niepotrzebnych chemicznych nawozów, dzięki temu produkty rolne z Gminy są zdrowe.

Wykres 3. Struktura użytkowania gruntów w gminie Gózd

Źródło: www.gozd.pl

2.3.2. SYTUACJA FINANSOWA

Według ustawy⁴ budżet Gminy stanowi roczny plan jej dochodów, wydatków oraz przychodów i rozchodów. Uchwalany jest w formie uchwały na rok budżetowy. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są przeznaczone na realizację zadań określonych w ustawach. Dobrze zaplanowany budżet stanowi podstawę do prawidłowego finansowania Gminy, co przekłada się na jej dalszy, zrównoważony rozwój.

Dochodami samorządu terytorialnego zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego są:

- dochody własne, w tym udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z podatku dochodowego od osób prawnych,
- subwencja ogólna,
- dotacje celowe z budżetu państwa.

Dochodami JST mogą być również środki pochodzące ze źródeł zagranicznych, które nie podlegają zwrotowi oraz środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej, w tym:

- środki pochodzące ze sprzedaży papierów wartościowych oraz innych operacji finansowych,
- środki uzyskane z prywatyzacji majątku jednostek samorządu terytorialnego,
- środki pochodzące z otrzymanych przez jednostkę samorządu terytorialnego pożyczek i kredytów.

W ustawie określa się również zadania Gminy takie jak:

- zadania własne,
- zadania własne obowiązkowe (taki charakter mogą nadać ustawy niektórym zadaniom własnym gminy – art. 7, ust. 2 ustawy samorządowej),
- zadania zlecone wynikające z ustaw,
- zadania wynikające z porozumienia gminy z organami administracji rządowej⁵.

Gmina Gózd swoje dochody bieżące otrzymuje głównie z tytułu:

- udziałów gminy w podatku dochodowym od osób fizycznych,
- podatku rolnego,
- podatku od nieruchomości,
- podatku leśnego,

⁴ Ust. 3 ustawy o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 869 z późn. zm).

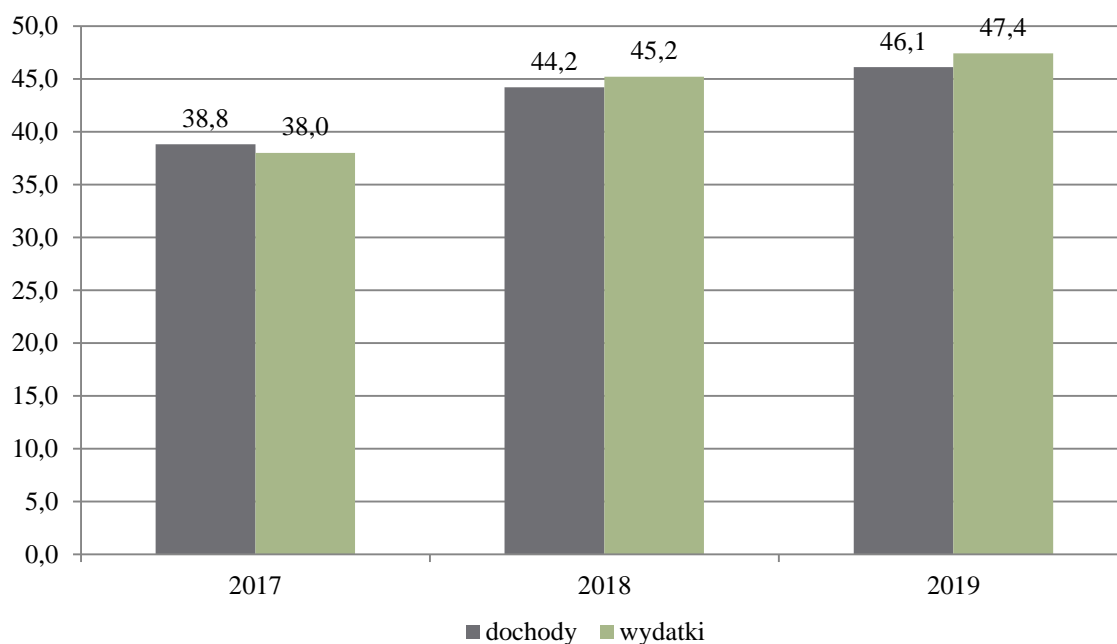
⁵ Ustawa z 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. (T.J. Dz. U. z 2021 r. poz. 38)

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

- podatku od środków transportowych,
- wpływów z karty podatkowej,
- opłat skarbowych,
- podatku od czynności cywilno-prawnych,
- udziałów gminy we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych⁶.

Struktura dochodów Gminy na przestrzeni lat 2017-2019 wykazuje tendencję wzrostową - od 2017 roku nastąpił wzrost zarówno dochodów jak i wydatków Gminy. Jednocześnie możemy zauważyć, że wydatki Gminy na przestrzeni lat 2018-2019 były wyższe niż jej dochody, wyjątek stanowi 2017 rok, w którym to dochody osiągnęły większą wartość.

Wykres 4. Dochody i wydatki Gminy ogółem w latach 2017-2019 (w milionach złotych)

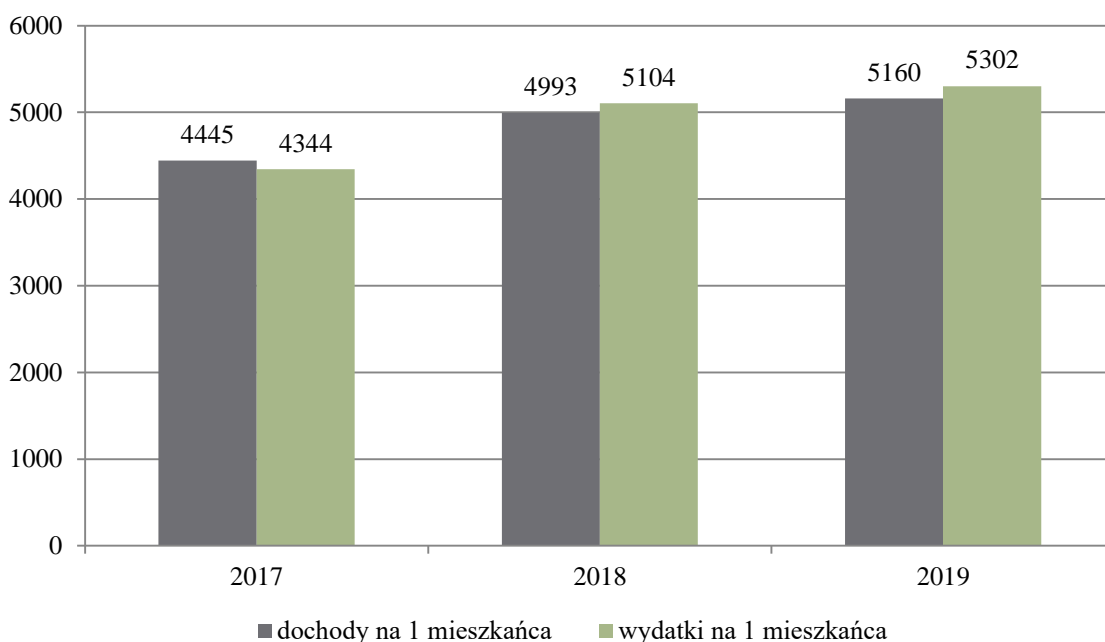

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Dochody Gminy w 2019 roku, w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 5 160 złotych. Wydatki Gminy w przedmiotowym roku, kształtowały się na wyższym poziomie – 5 302 złotych. Na przestrzeni lat 2017-2019 nastąpił wzrost zarówno dochodów, jak i wydatków Gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

⁶ Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Gózd za 2019 rok.

Wykres 5. Dochody i wydatki Gminy na 1 mieszkańca na przestrzeni lat 2017-2019 (w złotych)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Według Raportu o stanie Gminy Gózd za 2019 rok osiągnięto dochody budżetowe w wysokości 46 091 133,98 zł – to o 4,2% więcej niż w roku 2018, w tym majątkowe 2 267 796,75zł.

Wydatki Gminy w 2019 roku wyniosły 47 361 907,07 zł i zostały one wykonane w 96,88%. W stosunku do roku poprzedniego wydatki zwiększyły się o 4,8%.

W roku 2019 dużą część wydatków, względem realizowanych inwestycji, przeznaczono na transport i łączność (1,58%) oraz na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (3,58%), w tym na m.in. budowę oraz podniesienie stanu technicznego dróg czy budowę chodników, a także Otwarte Strefy Aktywności w Wojsławicach i Kiedrzynie oraz sieć kanalizacyjną w Drożankach. Ogólną realizację budżetu za rok 2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Ogólna realizacja budżetu dla gminy Gózd za rok 2019.

	Plan	Wykonanie	% realizacji planu
Dochody	45 856 592,84 zł	46 091 133,98 zł	100,51
Wydatki	48 886 592,84 zł	47 361 907,07 zł	96,88
Zadłużenie	3 232 880 zł		

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Gózd za 2019 rok

2.3.3. RYNEK PRACY

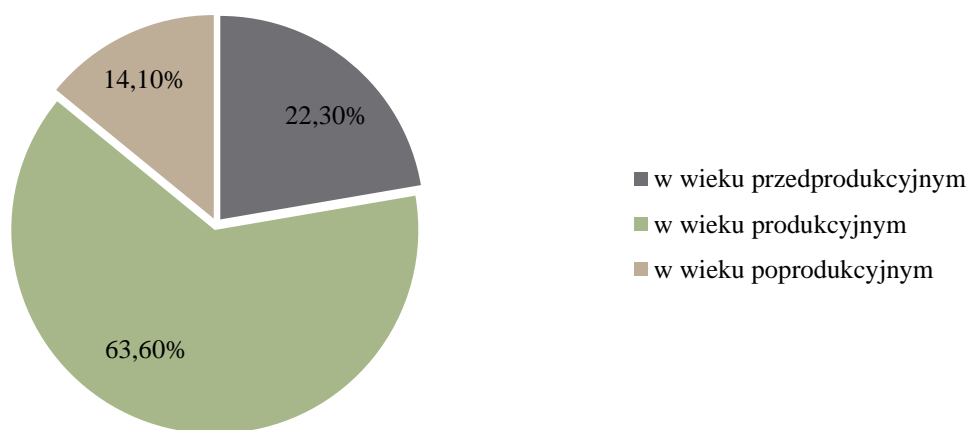
Procesy złożoności na rynku pracy wynikają przede wszystkim z wielu różnorodnych czynników określających podaż oraz popyt na pracę. Najważniejszymi aspektami warunkującymi poziom rynku pracy w Gminie są przede wszystkim⁷:

- zmiany w strukturze demograficznej ludności gminnej i międzygminnej,
- zmiany strukturalne w grupie ludności w wieku produkcyjnym,
- wzrost lub spadek społeczności lokalnej opartej na wiedzy.

Praca stanowi jeden z podstawowych elementów polityki społecznej, dlatego jest ona bardzo istotnym elementem kapitału społecznego. Jednym z najważniejszych problemów w obszarze rynku pracy jest niedopasowanie kwalifikacji zawodowych do zapotrzebowania bądź brak istotnych miejsc pracy w Gminie, co zaburza procesy aktywizacji zawodowej. Jednym z podstawowych wskaźników określających poziom rynku pracy jest stopa bezrobocia (na poziomie województwa oraz powiatu), jak i udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym (na poziomie Gminy).

Analizując podział ludności ze względu na ekonomiczne grupy wieku, w 2019 największą część stanowiły osoby w wieku produkcyjnym (63,60 %). Na drugim miejscu były osoby w wieku przedprodukcyjnym (22,30%), natomiast mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym stanowili najmniejszy odsetek (14,10%).

Wykres 6. Ludność gminy Gózd według ekonomicznych grup wieku w roku 2019

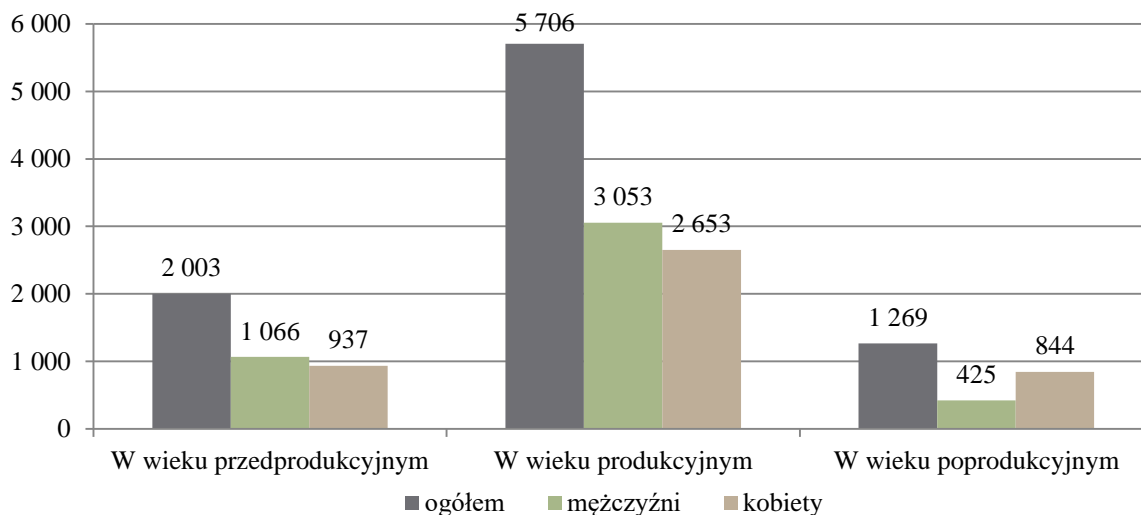
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

⁷ K. Sipurzyńska-Rudnicka. Uwarunkowania demograficzne i edukacyjne sytuacji na polskim rynku w latach 1990-2013. Wrocław. 2014.

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

Większą część osób w wieku produkcyjnym stanowili mężczyźni (53,5%) – było ich 3 053, natomiast kobiet 2 653. Wyróżniającą się wielkością, była również przeważająca część kobiet w wieku poprodukcyjnym (66,5%). W wieku przedprodukcyjnym (osoby do 17 roku życia) nie występowała znacząca różnica w podziale na płeć.

Wykres 7. Ekonomiczne grupy wieku w gminie Gózd wg płci w 2019 roku

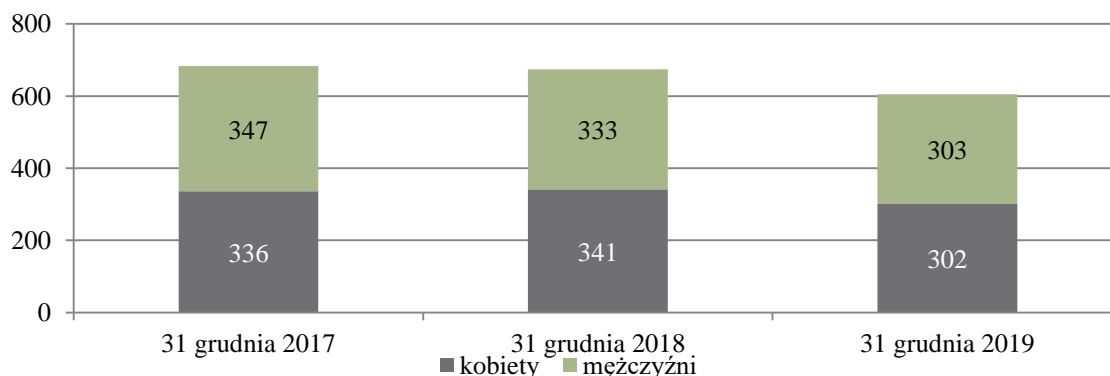

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych (Grupa: Stan ludności. Podgrupa: Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci).

BEZROBOCIE W GMINIE GÓZD

Na koniec 2019 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Radomiu zarejestrowanych było łącznie 605 osób z gminy Gózd. Oznacza to spadek w stosunku do roku poprzedniego o 10%, natomiast w porównaniu do roku 2017 spadek o 11%. W analizowanych latach pod względem płci widoczna była niewielka dysproporcja.

Wykres 8. Mieszkańcy Gminy zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Radomiu z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2017–2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową możemy zauważyć, że w stosunku do 2017 roku nastąpił wzrost zarówno udziału osób do 25 roku życia, jak i mających więcej niż 50 lat w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy. Różnica pomiędzy rokiem 2017, a 2019 dla tych grup osób kształtuje się na poziomie 1 pp.

Tabela 5. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Gózd w latach 2017-2019 z podziałem na wiek

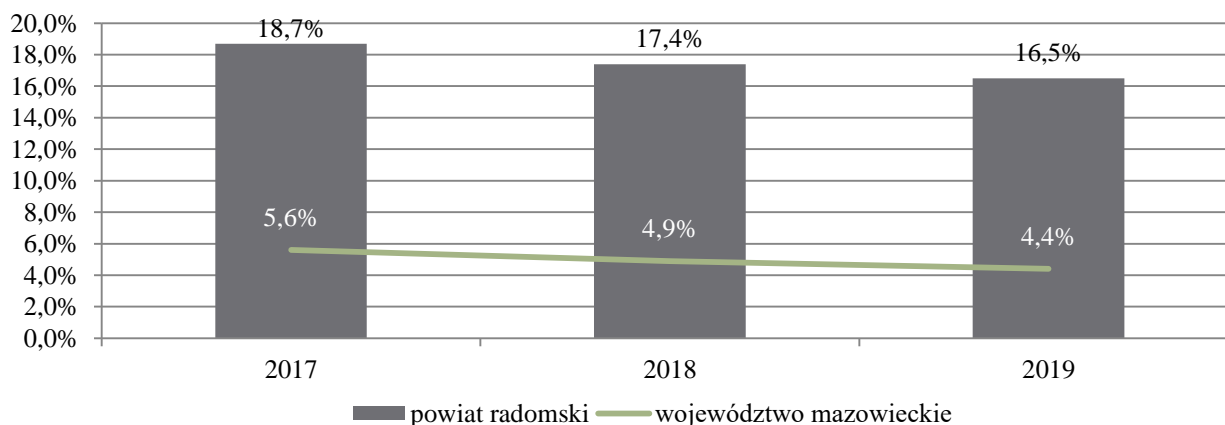
kategoria wiekowa	31 grudnia 2017		31 grudnia 2018		31 grudnia 2019	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
ogółem	683	100	674	100	605	100
do 25 roku życia	97	14	80	12	89	15
powyżej 50 roku życia	185	27	163	24	171	28

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Analizując stan osób bezrobotnych w Gminie, należy zwrócić uwagę, na aspekt bezrobocia na poziomie powiatu radomskiego, jako miarę makroekonomiczną, która bezpośrednio wpływa na rynek pracy, w gminach, należących do danej jednostki lokalnej. Na poziomie powiatu, można określić stopę bezrobocia, która opisuje nasilenie się zjawiska bezrobocia w danej populacji (tj. mieszkańców powiatu radomskiego, w tym gminy Gózd).

Stopa bezrobocia w powiecie radomskim, w 2019 roku wynosiła 16,5%. Stanowi to znacznie wyższy procent, niż dla województwa, gdzie stopa bezrobocia plasuje się na poziomie 4,4%. Dana miara statystyczna, z biegiem lat (2017-2019) spada, co stanowi korzystny wskaźnik dla rynku pracy. Dynamikę stopy bezrobocia w powiecie radomskim ukazuje poniższy wykres.

Wykres 9. Stopa bezrobocia w powiecie radomskim na tle województwa mazowieckiego w latach 2017-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych.

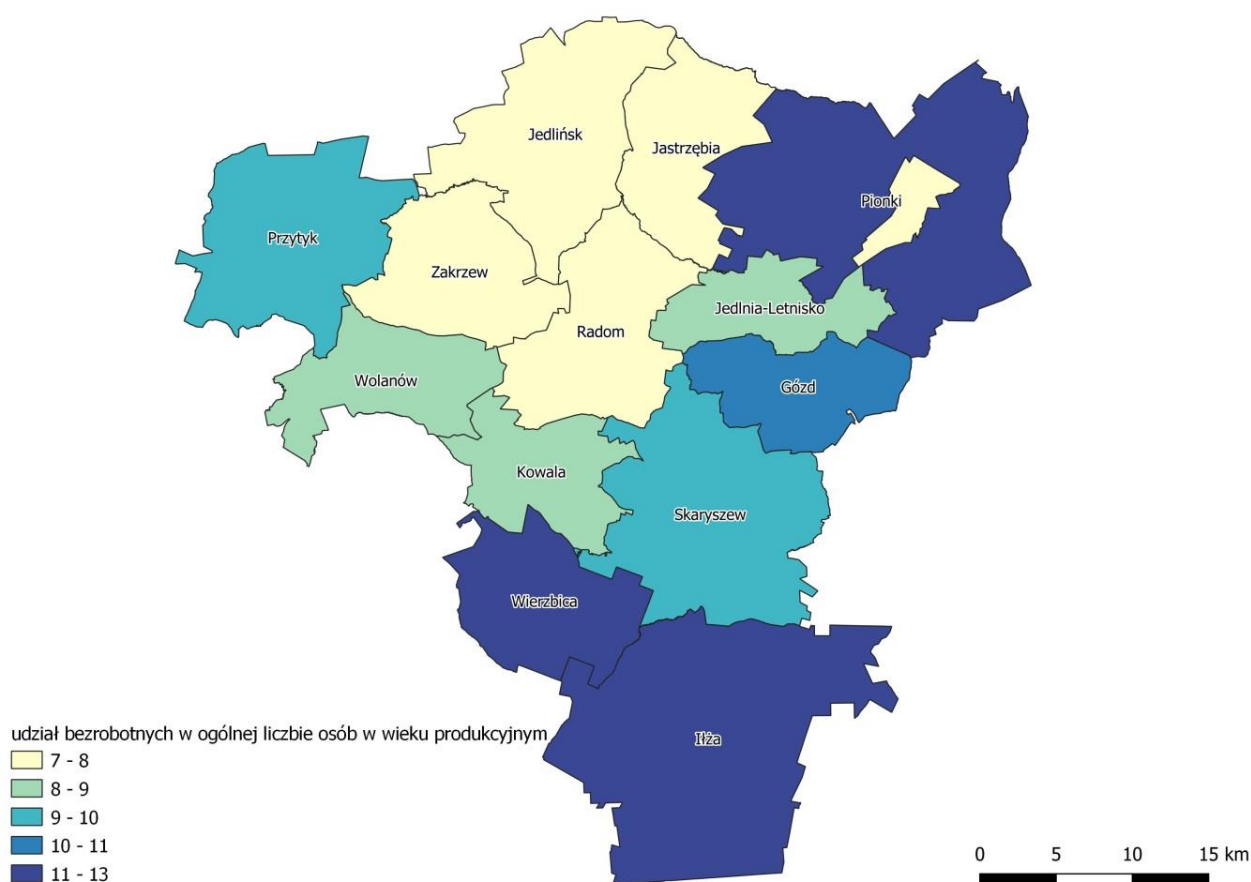
DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

Mieszkańcy gminy Gózd mogą korzystać z pomocy Powiatowego Urzędu Pracy w kierunku rozwoju zatrudnienia. PUP oferuje programy aktywizacyjne oraz projekty urzędu.

Według udostępnionych danych Powiatowego Urzędu Pracy w latach 2018-2020 wpłynęły 172 oferty pracy (2018 – 72 oferty, 2019 – 36 ofert, 2020 – 64 oferty) . Oferowane stanowiska dotyczyły różnych zawodów, m.in. pomocnik mechanika, operator spycharki, pracownik biurowy, mechanik, fryzjer, operator walca, sprzedawca, pracownik fizyczny, pomoc administracyjna. Wraz z powstawaniem zakładów pracy powstają nowe stanowiska pracy, które są szansą na zdobycie zatrudnienia dla osób bezrobotnych.

Analizując udział bezrobotnych w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym w całym powiecie radomskim, gmina Gózd plasuje się na niezbyt korzystnym miejscu. W powiecie udział procentowy osób bezrobotnych waha się w przedziale 7-13%. W Goździe kształtuje się na poziomie 10,6%. Większy udział osób bezrobotnych jest w gminie Iłży, Pionkach oraz Wierzbicy.

Rysunek 7. Udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym w powiecie radomskim w 2019 r

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

2.4. EDUKACJA

Zgodnie z zapisami Konstytucji RP, każdy człowiek, ma prawo do nauki, a nauka dla osób do 18 roku życia jest obowiązkowa. Organem prowadzącym szkoły publiczne są przede wszystkim jednostki samorządu terytorialnego. Do zadań własnych Gminy, należy zakładanie i prowadzenie przedszkoli oraz szkół podstawowych. Co więcej, jakość i system edukacji w Gminie staje się jednym z wyznaczników dla rozwoju kapitału społecznego, podnoszenia kwalifikacji nauczycieli czy stwarzanie dla dzieci i młodzieży szans na dogodne wejście na rynek pracy.

Na terenie gminy Gózd funkcjonuje 7 placówek oświatowych, w tym:

1. Zespół Szkół w Goździe:
 - Publiczna Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka,
 - Samorządowe Przedszkole,
2. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Klwatce Królewskiej z oddziałami przedszkolnymi,
3. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Kłonówku-Kolonii z oddziałami przedszkolnymi,
4. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kuczkach-Kolonii z oddziałami przedszkolnymi,
5. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Kochanowskiego w Małęczynie z oddziałami przedszkolnymi,
6. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Podgórzu z oddziałami przedszkolnymi.

Ponadto na terenie Gminy działa Niepubliczne Przedszkole „BAJLANDIA” w Małęczynie.

Według danych z Urzędu Gminy w 2020 roku do szkół uczęszczało 1 236 dzieci. Najmniej liczną szkołą publiczną była Szkoła Podstawowa w Podgórzu (licząca 100 uczniów), natomiast najliczniejszą - Zespół Szkół w Goździe (329 uczniów). Analizując poniższą tabelę można zauważyć, że z roku na rok w gminnych szkołach jest coraz mniej uczniów.

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

Tabela 6. Liczba uczniów w poszczególnych placówkach w latach 2018-2021 w gminie Gózd

Szkoła		Liczba uczniów		
		2018/2019	2019/2020	2020/2021
Zespół Szkół	Publiczna Szkoła Podstawowa	336	293	237
	Samorządowe Przedszkole	48	48	92
Publiczna Szkoła Podstawowa w Klwatce Królewskiej		132	136	145
Publiczna Szkoła Podstawowa w Kłonówku-Kolonii		125	96	115
Publiczna Szkoła Podstawowa w Kuczkach-Kolonii		220	229	231
Publiczna Szkoła Podstawowa w Małęczynie		347	299	297
Publiczna Szkoła Podstawowa w Podgórzu		90	95	100
Niepubliczne Przedszkole „BAJLANDIA” w Małęczynie		42	47	19
razem		1 340	1 243	1 236

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

W szkołach prężnie działają koła zainteresowań i kluby sportowe, dzięki temu uczniowie mogą rozwijać swoje pasje. Szkoły prowadzą również zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze dla uczniów, którzy potrzebują pomocy w nauce. Oprócz pomocy naukowej, w gminie Gózd funkcjonuje system stypendialny przeznaczony dla dzieci z rodzin, w których występuje bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub trwała choroba, wielodzietność, alkoholizm lub narkomania⁸.

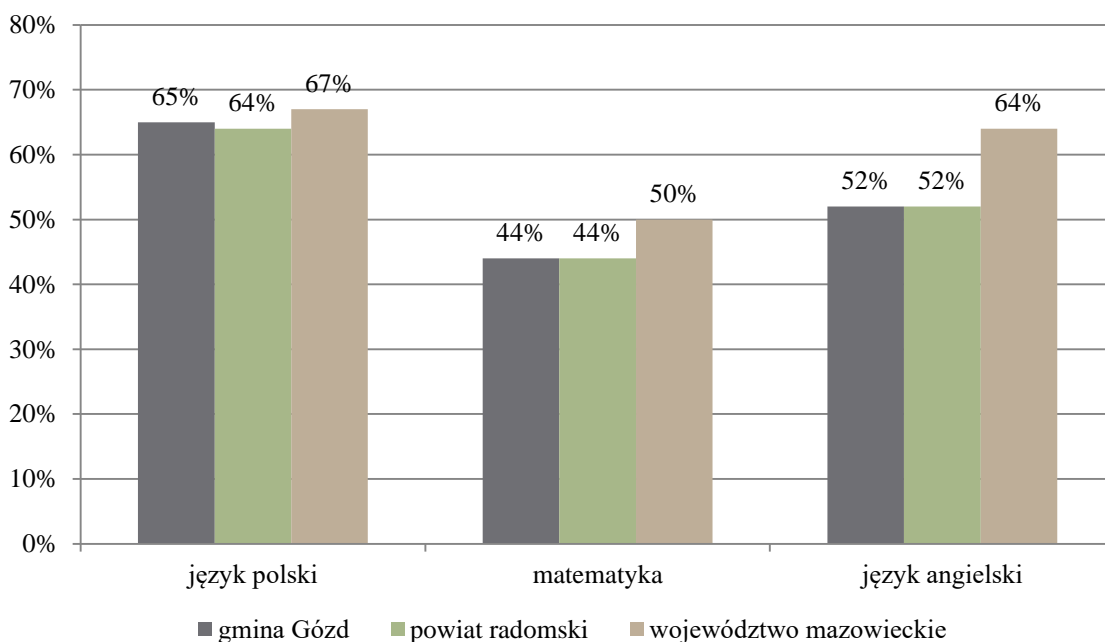
Władze Gminy starają się, aby nauczanie w szkołach było na najwyższym poziomie. Z tego powodu wszystkie placówki wyposażone są w pracownie komputerowe z szerokopasmowym łączem internetowym. Nauczyciele regularnie biorą udział w szkoleniach, aby podnieść swoje kwalifikacje.

⁸ www.gozd.pl

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

Aby ocenić jakość kształcenia w szkołach podstawowych, należy przeanalizować dane dotyczące egzaminu ósmoklasisty w odniesieniu do powiatu radomskiego oraz województwa mazowieckiego. Według OKE, najlepsze wyniki uczniowie klas ósmych uzyskali z języka polskiego (65%). Średnia ta jest wyższa od średniej dla powiatu radomskiego o 1pp. Język angielski plasował się na drugim miejscu pod względem zdawalności i dla Gminy wyniósł on 52%, gdzie średnia dla powiatu radomskiego była taka sama, natomiast średnia dla województwa mazowieckiego była wyższa o 12pp. Najgorszy wynik uczniowie uzyskali z części matematycznej. Średnia dla gminy Gózd wyniosła 44%, powiat radomski plasował się również na poziomie 44%, a średnia dla całego województwa mazowieckiego wyniosła 50%.

Wykres 10. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w przeprowadzonego w 2019 w gminie Gózd w odniesieniu do powiatu oraz województwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Edukacyjnej w Warszawie.

2.5. KULTURA, SPORT I REKREACJA

W gminie Gózd funkcjonuje Gminna Biblioteka Publiczna wraz z trzema filiami:

- Filia w Klwatce Królewskiej,
- Filia w Kuczkach-Kolonii,
- Filia w Kłonowie.

Według statutu GBP głównym jej celem jest rozwijanie i zaspokajanie potrzeb czytelniczych i informacyjnych społeczeństwa i rozwój kultury. Do zadań Biblioteki należy:

- Gromadzenie i opracowywanie materiałów bibliotecznych ze szczególnym uwzględnieniem lektur szkolnych, informatorów, leksykonów, wydawnictw encyklopedycznych, literatury pięknej polskiej i obcej oraz materiałów dotyczących własnego regionu,
- Udostępnianie zbiorów bibliotecznych na miejscu, wypożyczanie do domu, wprowadzenie w miarę możliwości wypożyczeń międzybibliotecznych,
- Udzielanie fachowej pomocy w wykorzystywaniu zbiorów oraz informacji o ich zawartości,
- Organizowanie czytelnictwa i udostępnianie materiałów bibliotecznych ludziom chorym i niepełnosprawnym,
- Organizacja form pracy z czytelnikiem, służących popularyzowaniu książki, nauki i czytelnictwa,
- Współdziałanie z innymi bibliotekami, instytucjami upowszechniania kultury, organizacjami i towarzystwami w rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczeństwa,
- Doskonalenie form i metod pracy bibliotecznej⁹.

Oprócz wypożyczania książek i czasopism Biblioteka prowadzi usługi kserograficzne, drukowanie, skanowanie, a także udostępnia bezpłatny dostęp do Internetu.

Gmina Gózd ma szeroko rozwiniętą infrastrukturę sportowo-rekreacyjną, co pozytywnie wpływa na poziom życia mieszkańców Gminy, a także aktywizację sportową dzieci i młodzieży. Dostępne obiekty sportowe w Gminie:

- Sala gimnastyczna, boisko Orlik oraz dwa boiska wielofunkcyjne przy Zespole Szkół w Goździe,

⁹ Statut Gminnej Biblioteki Publicznej w Goździe

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

- Sala gimnastyczna z trybunami, boisko piłkarskie z trybunami i bieżnią do biegania oraz boisko wielofunkcyjne przy Publicznej Szkole Podstawowej w Kuczkach-Kolonii,
- Sala gimnastyczna, boisko Orlik oraz boisko wielofunkcyjne przy Publicznej Szkole Podstawowej w Małęczynie,
- Boisko Orlik, boisko wielofunkcyjne i sala gimnastyczna przy Publicznej Szkole Podstawowej w Klwatce Królewskiej,
- Boisko wielofunkcyjne przy Publicznej Szkole Podstawowej w Podgórzu,
- Boisko wielofunkcyjne przy Publicznej Szkole Podstawowej w Kłonówku-Kolonii,
- Boisko wielofunkcyjne przy świetlicy w Grzmucinie,
- Boisko wielofunkcyjne przy świetlicy w Wojsławicach,
- Boisko wielofunkcyjne przy świetlicy w Drożankach,
- Kort tenisowy i boisko do piłki siatkowej plażowej w Kłonówku – Kolonii,
- Place zabaw.

Z obiektów sportowych mogą korzystać zarówno uczniowie jak i dorośli mieszkańcy.

Na terenie gminy Gózd działa Gminny Klub Sportowy Iskra Gózd (piłka nożna), który został założony w 2006 roku oraz Klub Sportowy Promotor (piłka siatkowa), który powstał w 2019 roku.

Gmina systematycznie podnosi standard życia mieszkańców poprzez poszerzanie oferty kulturalnej oraz sportowej. W 2020 oddano do użytku salę gimnastyczną przy szkole w Klwatce Królewskiej oraz zrealizowano kilka inwestycji infrastruktury sportowej.

Wśród najważniejszych obiektów sakralnych na terenie gminy Gózd wymienia się przede wszystkim:

- Kościół p.w. Św. Józefa Oblubieńca NMP w Kuczkach Kolonii – wybudowany w latach 1930-1935, reprezentuje styl neobarokowy,

Źródło: www.parafiakuczki.pl

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

- Kościół p.w. Św. Andrzeja Boboli w Małęczynie – zbudowany w latach 1952-1956,

Źródło: www.gozd.pl

- Kapliczki przydrożne (19 obiektów), które są symbolem kultury i wiary mieszkańców Gminy.

Źródło: www.gozd.pl

Na terenie Gminy funkcjonuje 11 świetlic wiejskich przeznaczonych dla dzieci i dorosłych. Budynki zostały tak zaprojektowane lub przekształcone, aby osoby z niepełnosprawnościami też mogły z nich korzystać. W świetlicach organizowane są spotkania i warsztaty (np. plastyczne, kulinarne). Ponadto w trakcie ferii zimowych lub wakacji dzieci mają możliwość wyjazdu do kina czy parku trampolin.

Promocją terenu i rozwojem kultury w gminie Gózd zajmują się także Koła Gospodyń Wiejskich. W Gminie działa ich 16: dwa w Goździe, Kuczkach-Kolonii, Lipinach, Karszówce, Wojsławicach, Kłonówku-Kolonii, Podgórze, dwa w Klwatce Królewskiej, Grzmucinie, Kiedrzynie, Piskornicy, Małęczynie, Kłonowie, Budach Niemianowskich. Spotkania Kół to świetna okazja do rozmów międzypokoleniowych, a także wymiany doświadczeń i pomysłów. KGW biorą udział w wydarzeniach gminnych oraz powiatowych, na których promują lokalne produkty i rękodzieła.

2.6. POMOC SPOŁECZNA I OPIEKA ZDROWOTNA

Jednostką organizacyjną, mającą na celu realizację zadań własnych i zleconych z zakresu administracji rządowej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goździe. Do zadań jednostki należy przede wszystkim:

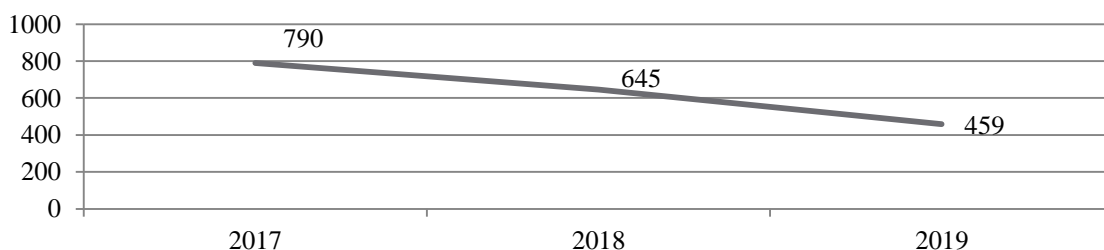
- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń,
- praca socjalna,

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

- analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

W 2019 roku w gminie Gózd z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej skorzystało 459 osób. Na przestrzeni ostatnich trzech lat można zauważyć stopniowy spadek liczby osób korzystających ze wsparcia GOPS. Może to świadczyć o poprawie sytuacji finansowej i społecznej mieszkańców Gminy.

Wykres 11. Liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia w GOPS

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2018 i 2019

W 2019 roku GOPS przyznał świadczenie 266 osobom, z czego ponad połowę stanowiły kobiety. Wśród osób pobierających świadczenia, 119 to osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej.

W gminie Gózd nie funkcjonuje żadna placówka wsparcia dziennego ani też nie ma mieszkań chronionych. W 2019 roku zatrudniony był asystent rodziny, który pomagał potrzebującym rodzinom w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Gmina ma obowiązek sporządzania Sprawozdań z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Raport ten ma na celu oszacowanie problemów alkoholowych w gminie, a w konsekwencji przeciwdziałanie alkoholizmowi, stosowanie się do wytycznych oraz doszkalanie odpowiednich organów zajmujących się wyżej wymienioną profilaktyką. W 2019 roku w gminie Gózd Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych objęła pomocą osoby uzależnione od alkoholu oraz członków ich rodzin. W danym roku odnotowano 22 rozmowy przeprowadzone z osobami uzależnionymi oraz 10 rozmów z członkami ich rodzin. Członkowie komisji kontaktowali się również z 9 osobami, wobec których istniało podejrzenie doznawania

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

przemocy w rodzinie. Komisja motywowała ofiary przemocy do zgłaszania się do miejsc specjalistycznej pomocy.

W gminie Gózd funkcjonuje jeden podmiot leczniczy – Gminny Ośrodek Zdrowia. Placówka świadczy usługi medyczne w oparciu o:

- Poradnię Podstawowej Opieki Zdrowotnej,
- Poradnię Ginekologiczno-Położniczą,
- Poradnię Okulistyczną,
- Poradnię Zdrowia Psychicznego,
- Poradnię Rehabilitacyjną,
- Poradnię Stomatologiczną,
- Poradnię Długoterminowej Opieki Pielęgniarskiej.

Do dyspozycji mieszkańców Gminy są także dwie apteki ogólnodostępne.

2.7. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwo publiczne to ogólne warunki i instytucje chroniące życie, zdrowie oraz mienie obywateli przed zjawiskami mogącymi zakłócać ład prawny. Organem prowadzącym statystykę dotyczącą bezpieczeństwa na terenie gminy Gózd jest Komisariat Policji w Skaryszewie. W latach 2018-2020 na terenie Gminy odnotowano łącznie 75 przestępstw. Najwięcej z nich związanych było z kradzieżą zwykłą, znęcaniem psychicznym i fizycznym nad rodziną oraz oszustwami dokonywanymi w większości przez Internet. Kolejną grupą przestępstw były kradzieże z włamaniem – 23. Najmniej było nietrzeźwych kierowców – w ciągu trzech lat ukarano 20 osób kierujących pod wpływem alkoholu.

Rysunek 8. Przestępstwa na terenie gminy Gózd w latach 2018-2020

Źródło: dane opracowane przez Komisariat Policji w Skaryszewie

Ponadto, Komisariat Policji prowadzi działania prewencyjne w ruchu drogowym, m.in.:

- Prędkość – działania mające na celu egzekwowania od kierujących stosowania odpowiedniej prędkości,
- Kaskadowy pomiar prędkości – działania w kierunku pilnowania kierowców do stosowania ograniczeń prędkości,
- Alkohol i narkotyki – prowadzenie badań stanu trzeźwości kierowców pod kątem alkoholu i narkotyków, w celu wyeliminowania z ruchu osób pod wpływem środków odurzających,
- Pasy – działania skierowane do kierowców i pasażerów pojazdów mające za zadanie egzekwowanie zapinania pasów w trakcie jazdy,
- SMOG – eliminowanie pojazdów silnikowych, które nie są dopuszczone do ruchu drogowego ze względu na zanieczyszczanie środowiska.

W 2019 roku w gminie Gózd przeprowadzono 145 interwencji domowych, w tym 8 interwencji związanych z przemocą domową. Porównując te dane z liczbą interwencji z roku wcześniejszego widać spadek liczby przeprowadzonych interwencji o 19%. W 2019 roku Policja w Gminie wszczęła 47 procedur „Niebieska Karta” – to o 96% więcej niż w 2018 roku.

W celu zapewnienia prawidłowego wykonywania zadań w zakresie zarządzania kryzysowego, w gminie Gózd powołany został Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego.

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

Do jego najważniejszych zadań należy ocena zagrożeń, które mają wpływ na bezpieczeństwo publiczne, opiniowanie i doradzanie w sprawach inicjowania i koordynowania działań w zakresie zarządzania kryzysowego.

Jednym z zadań Gminy jest również ochrona przeciwpożarowa oraz likwidowanie zagrożeń spowodowanych klęskami żywiołowymi oraz skutkami rozwoju cywilizacji. W związku z wyżej wymienionymi zadaniami, na terenie gminy Gózd sprawnie funkcjonuje 7 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Istniejące jednostki w Gminie to:

- OSP Gózd,
- OSP Kuczki-Kolonia,
- OSP Kiedrzyn,
- OSP Klwatka Królewska,
- OSP Kłonówek-Wieś,
- OSP Grzmucin,
- OSP Wojsławice.

W 2019 roku wszystkie jednostki wyposażono w sprzęt tj.: prądownice, kosy i podkaszarki spalinowe, drabiny, węże, piły do drewna oraz mundury galowe i ubrania koszarowe¹⁰.

2.8. INFRASTRUKTURA GMINY

Infrastruktura Gminy to jeden z najistotniejszych czynników warunkujących jej rozwój. Poziom infrastruktury może decydować o atrakcyjności Gminy, co więcej, jest czynnikiem aktywizującym poziom rozwoju społeczno-gospodarczego. Na infrastrukturę składają się takie czynniki jak: infrastruktura społeczna (w tym budynki publiczne), infrastruktura techniczna (prąd, gaz, ogrzewanie, wodociągi, system odprowadzania ścieków) oraz infrastruktura komunikacyjna (transport i drogi).

INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA

Przez teren gminy przebiega droga krajowa oraz dwie drogi wojewódzkie, natomiast pozostałe to drogi powiatowe i gminne. Łączną długość dróg powiatowych szacuje się na ponad 30 km, natomiast droga krajowa przecinająca Gminę ma długość 13,5 km, a wojewódzkie 625,7 m.

¹⁰ Raport o stanie gminy Gózd za rok 2019.

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

Tabela 7. Zestawienie długości dróg gminnych na terenie gminy Gózd

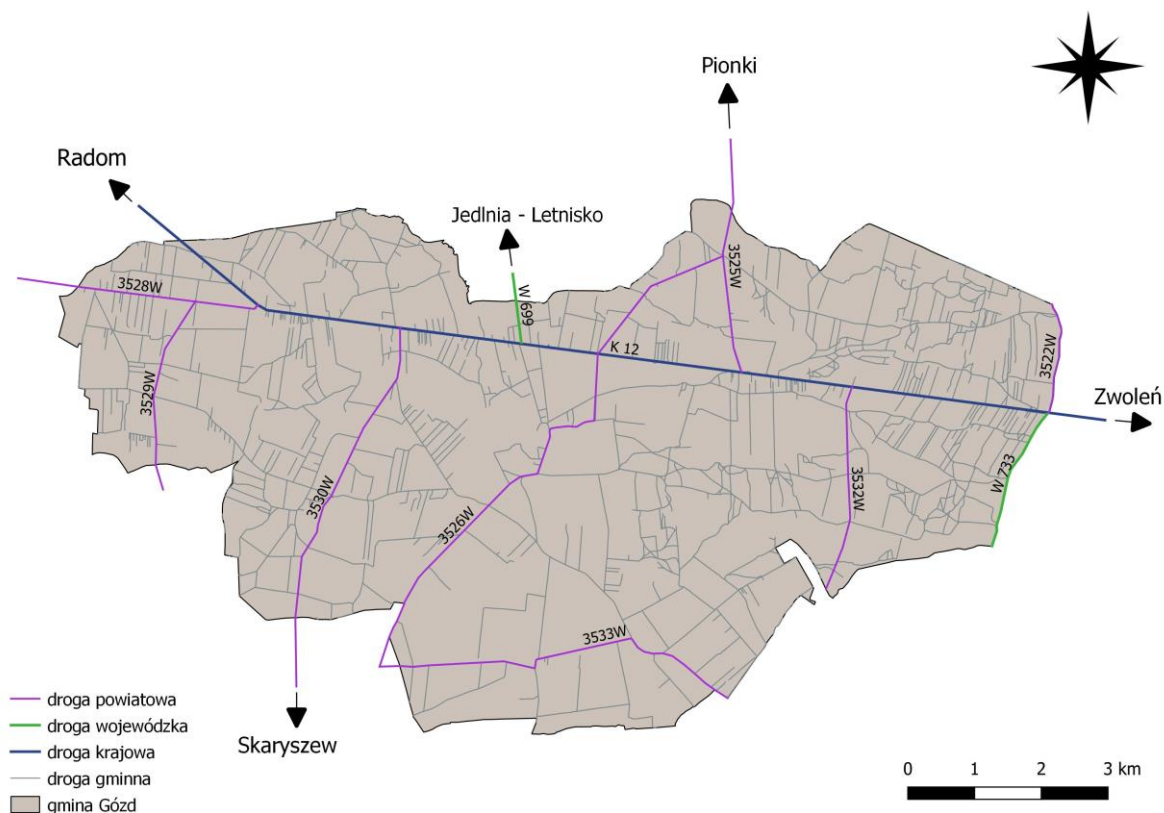
	Nazwa drogi	Długość [m]
1	Kolonia Gzowice – gr. Gminy Gózd – Budy Niemianowskie – Lipiny – gr. Gminy Gózd - Linów	6 093
2	Janów – gr. Gminy Gózd – Małęczyn – Kolonia Wojsławice	6 143
3	Klwatka Królewska – gr. Gminy Gózd - Myśliszowice	1 626
4	Klwatka Królewska - Kłonów	5 550
5	Kolonia – Kuczki – Gózd - Karszówka	7 642
6	Kuczki –Wieś – Drożanki Podmostki	7 361
7	Kolonia – Kuczki - Niemianowice	1 437
8	Kiedrzyn – Klwatka Figietów	3 120
9	Droga przez wieś Małęczyn (ul. Szkolna)	1 617
10	Kuczki – Wieś - Kłonów	1 723
11	Kłonówek – gr. Gminy Gózd - Kłonowiec	2 522
12	Gózd ul. Adamów od dr. Krajowej nr 12 do drogi powiatowej 3525W	1 173
13	Kuczki – Kolonia - Kleciska	2 149
14	Lipiny - Gózd	1 398
15	Droga przez wieś Niemianowice	1 887
16	Grzmucin – Pięciomorgi – Budy – do dr. Powiatowej nr 3530W	2 389
17	Kuczki Wieś - Kłonówek	1 038
18	p. wieś Małęczyn (ul. Ziemińskiego do ul. Lubelskiej)	1 710
19	Małęczyn ul. Kościelna	1 034
20	Małęczyn ul. Zachodnia	500
21	Małęczyn ul. Wschodnia	327
22	Małęczyn ul. Bankowa	1 361
23	Kiedrzyn p. wieś	1 681
24	Kiedrzyn k. cmentarza	331
25	Kiedrzyn – Klwatka Zamłynie	1 675
26	Klwatka p. wieś	2 715
27	Grzmucin - Trzymorgi	918

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

28	Grzmucin - Nowina	1 471
29	p. wieś Wojsławice	811
30	Kłonówek - Kłonów	2 363
31	Kłonów - Praga	1 017
32	Kłonów - Drożanki	3 186
33	Drożanki - Spaleniska	1 387
34	Podgóra – Czarny Lasek - Lipiny	4 395
35	Gózd ul. Czarnecka	344
36	Gózd ul. Szkolna	310
37	Gózd ul. Lekarska	145
łącznie:		82 549

Źródło: dane z Urzędu Gminy

Rysunek 9. Układ drogowy w gminie Gózd

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Bazy Danych Obiektów Topograficznych (Bdot10k)

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

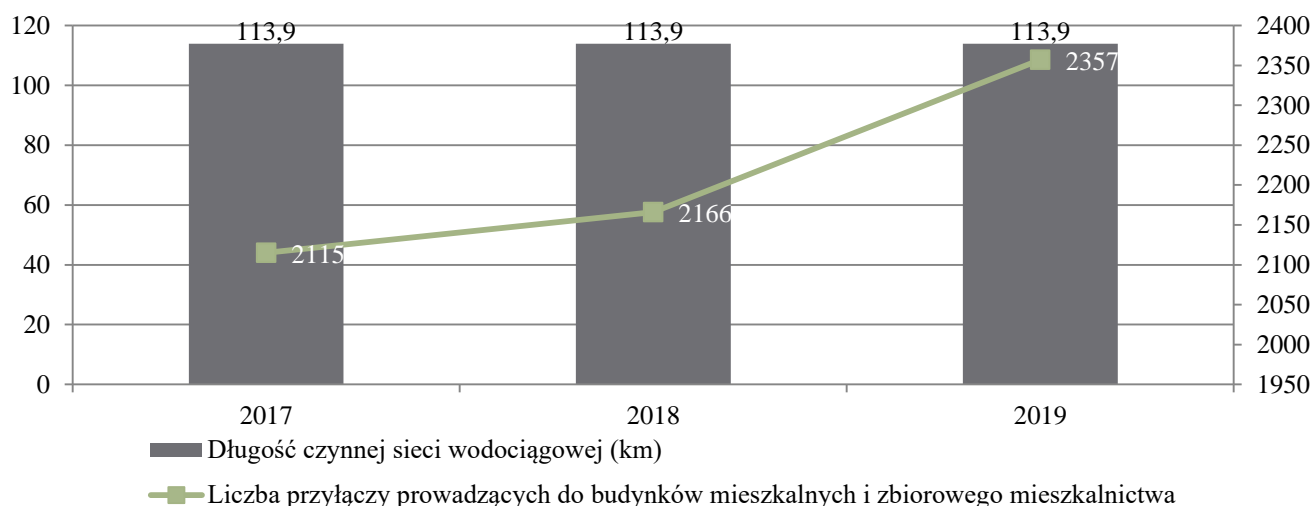
Gmina Gózd nie posiada swojej komunikacji publicznej, jednak dofinansowuje dwie linie komunikacyjne:

- Linie nr „24” MPK, relacji Radom – Małęczyn – Grzmucin,
- Linie relacji Radom – Grzmucin – Kuczki – Kolonia (przewoźnik prywatny).

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Stan techniczny systemu wodociągowego w gminie Gózd oceniany jest jako dobry, lecz niewystarczający. Na przestrzeni lat 2017-2019 długość czynnej sieci wodociągowej była równa 113,9 km, natomiast z roku na rok wzrasta liczba przyłączonych budynków mieszkalnych oraz zbiorowego mieszkalnictwa. W przeciągu ostatnich trzech lat liczba przyłączy do sieci wodociągowej zwiększyła się o 11,4%. System wodociągowy w Gminie obejmuje wszystkie sołectwa¹¹. Ujęcie wody w Goździe dostarcza wodę do miejscowości: Gózd, Wojsławice, Kłonówek – Wieś, Kłonówek – Kolonia, Kłonów, Drożanki, Karszówka, Czarny Lasek, Podgóra, Piskornica, Budy Niemianowskie, Lipiny, Kuczki Kolonia, Kuczki Wieś, Niemianowice. Drugie ujęcie wody jest w Małęczynie i zasila miejscowości: Małęczyn, Klwatka Królewska oraz Kiedrzyń¹². Na lata 2017-2022 w miejscowości Grzmucin zaplanowana jest budowa ujęcia i stacji uzdatniania wody w celu poprawy dostępności wody pitnej¹³.

Wykres 12. Długość sieci wodociągowej oraz liczba przyłączy na terenie gminy Gózd w latach 2017-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

¹¹ www.gozd.pl

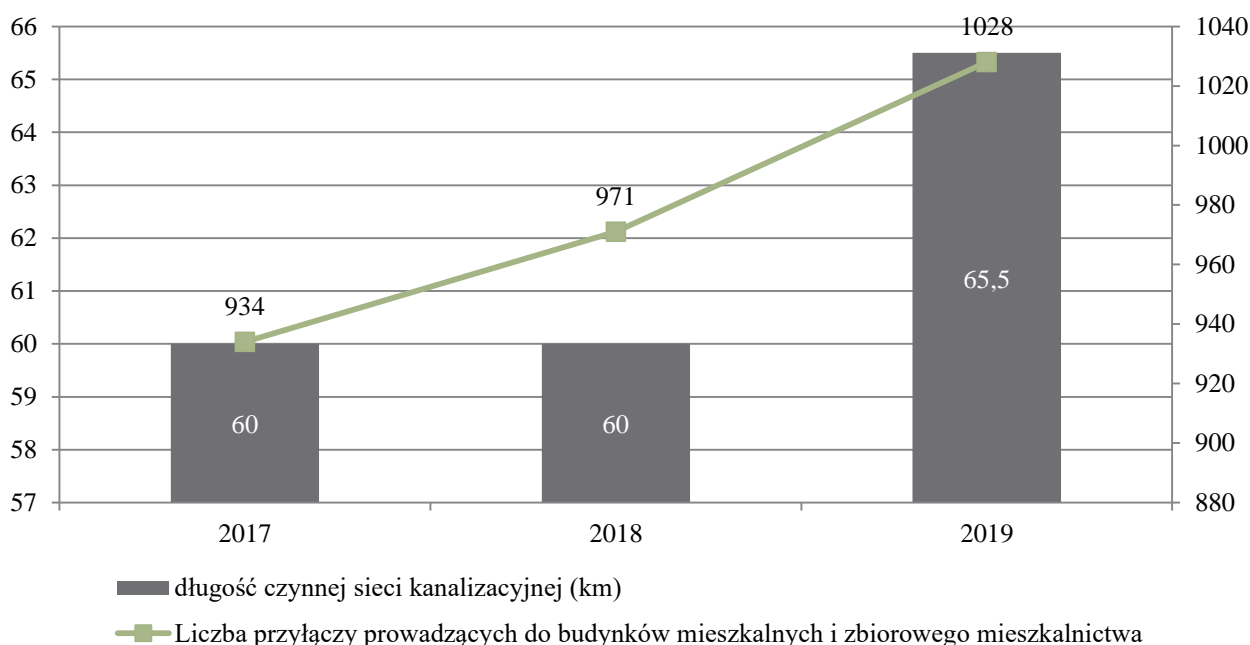
¹² Taryfa dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie gminy Gózd na rok 2019

¹³ Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2019-2024 gminy Gózd

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

W gminie Gózd funkcjonują dwie oczyszczalnie ścieków, w Klwatce Królewskiej (obejmuje miejscowości: Klwatka Królewska, Małęczyn i Kiedrzyn) oraz w Goździe (odprowadza ścieki z miejscowości: Gózd, Karszówka, Podgóra, Lipiny oraz Budy Niemianowskie). Obie oczyszczalnie zaliczają się do oczyszczalni mechaniczno-biologicznych, tzn. działają w oparciu o technologię osadu czynnego. W roku 2019 zwiększyła się długość czynnej sieci kanalizacyjnej o 5,5 km, a liczba przyłączy kanalizacyjnych do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania stale wzrasta - na przestrzeni ostatnich trzech lat zanotowano wzrost o 10,1%.

Wykres 13. Długość sieci kanalizacyjnej oraz liczba przyłączy na terenie gminy Gózd w latach 2017-2019

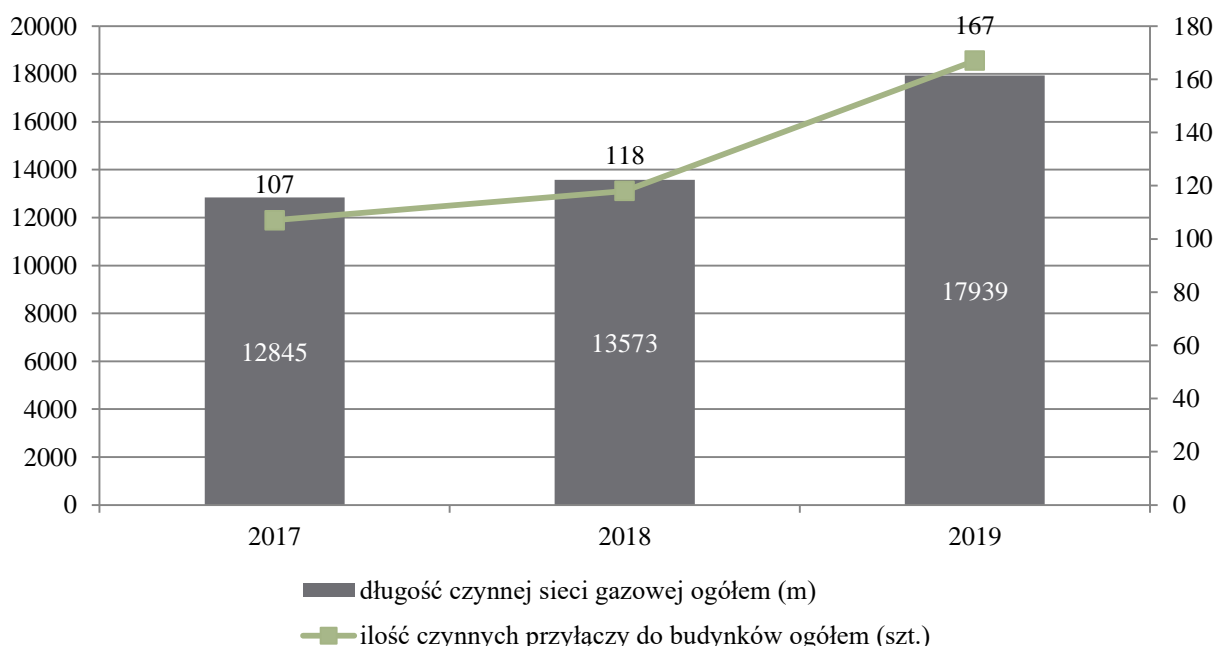
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Ponadto, w gminie Gózd są także gospodarstwa, które ze względu na brak podłączenia do sieci kanalizacyjnej posiadają bezodpływowe zbiorniki na ścieki (szamba) – w 2019 roku takich zbiorników w Gminie było 937. Analiza danych pokazuje, że w ostatnich latach zmniejszyła się ilość zbiorników bezodpływowych na terenie Gminy, a zwiększyła ilość przydomowych oczyszczalni ścieków – z 2 sztuk w 2017 roku do 151 sztuk w 2019 roku. Ten rodzaj odprowadzania ścieków jest alternatywą dla szamba, a także bardziej przyjazny środowisku.

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

Gmina Gózd jest wyposażona w gaz w 5,8%¹⁴. Z sieci gazowej korzystają budynki mieszkalne oraz użyteczności publicznej. W 2019 roku długość czynnej sieci gazowej wynosiła 17 939 m – to o 39,7% więcej niż w 2017 roku. Liczba czynnych przyłączy do budynków także uległa wzrostowi w ostatnich latach - w 2019 roku było ich 167. W najbliższych latach planowana jest kompleksowa budowa sieci gazowej wraz z przyłączami gazowymi w miejscowościach Gózd, Niemianowice, Kuczki – Kolonia, Karszówka i Podgóra. Długość nowej sieci szacowana jest na 15 336 m¹⁵.

Wykres 14. Długość sieci gazowej oraz ilość przyłączy na terenie gminy Gózd w latach 2017-2019

Źródło: www.bdl.stat.gov.pl

Na terenie Gminy nie funkcjonuje żadne składowisko odpadów komunalnych. Gminne odpady są wywożone i składowane na składowisku P.P.H.U. Radkom Sp. z o.o. w Radomiu.

INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA

W gminie Gózd w 2019 roku zlokalizowanych było 2 390 budynków mieszkalnych. Przeciętną powierzchnię użytkową na 1 mieszkańca szacuje się na 88,5 m², a przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie wynosiła 3,8 w 2019 roku. Od kilku lat Gmina w swoich zasobach posiada 4 mieszkania komunalne.

¹⁴ www.bdl.stat.gov.pl

¹⁵ www.zamowienia.psgaz.pl

Tabela 8. Zasoby mieszkaniowe w gminie Gózd w latach 2017-2019

		2017	2018	2019
Budynki mieszkalne	szt.	2 225	2 254	2 390
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m ²	86,8	87,4	88,5
Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	-	3,86	3,86	3,80
Mieszkania komunalne	szt.	4	4	4

Źródło: www.bdl.stat.gov.pl

2.9. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I PRZESTRZEŃ

2.9.1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

WARUNKI KLIMATYCZNE

Klimat gminy Gózd ukształtowany jest przez łódzko-wieluński region klimatyczny w radomskiej strefie klimatycznej. Charakterystyka klimatu:

- Średnia roczna temperatura powietrza to 7.5-8°C,
- Średnie roczne opady atmosferyczne 550-600 mm,
- Temperatura najcieplejszego miesiąca 20,1°C,
- Temperatura najchłodniejszego miesiąca -4,6°C¹⁶.

RZEŻBA TERENU

Według nowego podziału fizycznogeograficznego¹⁷ gmina Gózd znajduje się w dwóch mezoregionach: Równinie Radomskiej oraz Równinie Kozienickiej. Teren Gminy leży także w obszarze dwóch megaregionów: Wzniesienia Południowomazowieckiego oraz Niziny Środkowomazowieckiej.

¹⁶ Program Ochrony Środowiska dla gminy Gózd na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2017

¹⁷ J. Solon. Physio-Geographical mesoregions of Poland: Verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data. Institute on Geography and Spatial Organization Polish Academy of Science. 2018.

Rysunek 10. Podział fizycznogeograficzny gminy Gózd

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

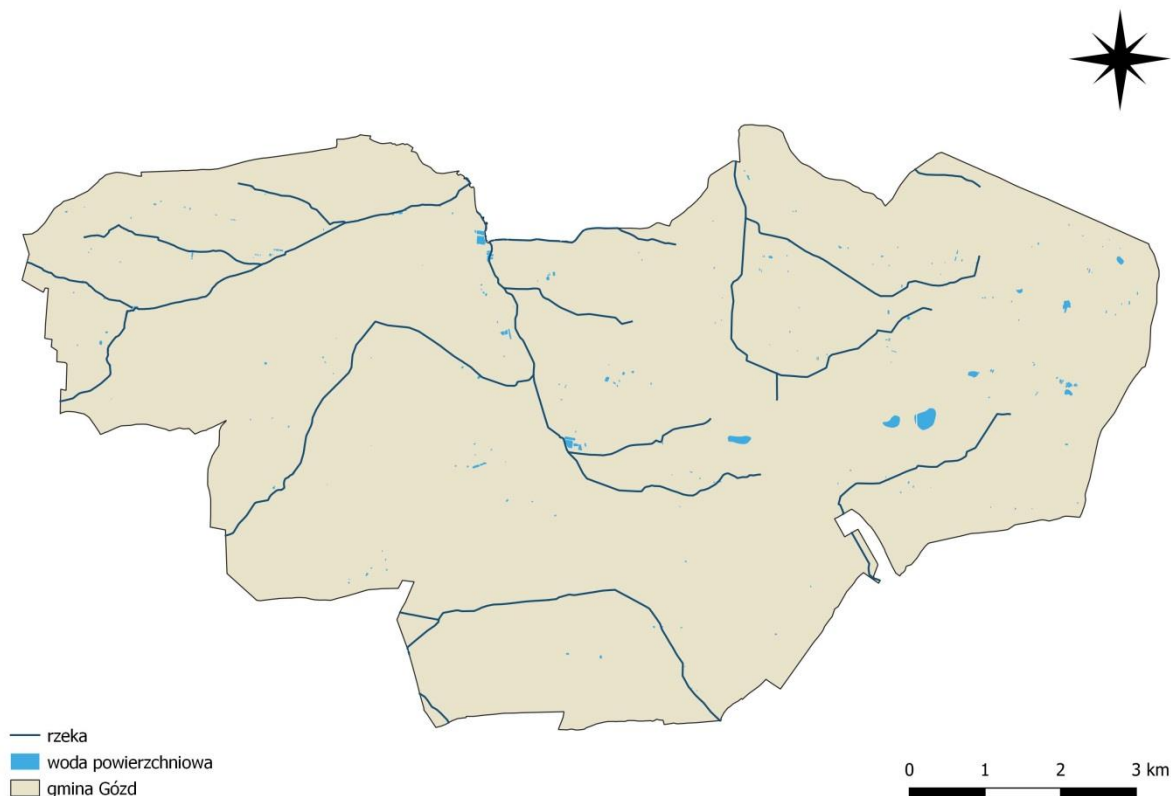
WODY POWIERZCHNIOWE

Gmina Gózd leży w zlewni Pacynki i Modrzejowicy. Rzeka Pacynka to największy dopływ rzeki Mlecznej. Ze względu na rolniczy charakter Gminy, rzeki odwadniają głównie tereny rolnicze. Gęsta sieć rzeczna pozwala na wykorzystywanie wód do celów rolniczych, co korzystnie wpływa na rozwój upraw w Gminie.

W Gminie są także inne wody powierzchniowe. Najważniejszymi są stawy w miejscowościach: Kuczki – Wieś, Klwatka Królewska, Małęczyn, Kuczki – Kolonia oraz wyrobisko pożwirowe w miejscowości Klwatka Królewska¹⁸.

¹⁸ Program Ochrony Środowiska dla gminy Gózd na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025

Rysunek 11. Sieć rzeczna oraz wody powierzchniowe w gminie Gózd

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Bazy Danych Obiektów Topograficznych (bdot10k)

GLEBY

Na obszarze Gminy przeważają gleby klasy IV i V, a także III oraz VI. Gleby o klasie bonitacyjnej III to gleby orne średnio dobre (brunatne i bielcowe), charakteryzują się dużym wahaniami poziomu wody zależnie od opadów deszczu. Gleby zaliczające się do klasy IV posiadają małą żyzność i uprawa na nich wiąże się z otrzymaniem niższych plonów. Kolejną klasą bonitacyjną występującą w Gminie jest klasa V, czyli gleby orne słabe, które mają niski poziom próchnicy oraz ubogie w substancje organiczne. Na terenie gminy Gózd występują także gleby klasy VI – orne najslabsze, często przeznaczone tylko pod zalesienie, ponieważ uprawa innych roślin wiąże się z dużym ryzykiem braku plonów. W Gminie przeważa uprawa żyta, pszenicy, ziemniaków, owsa i kukurydzy¹⁹.

¹⁹ Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Gózd

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

FAUNA I FLORA

W północno-wschodniej części Gminy położony jest fragment Puszczy Kozienickiej, w której flora i fauna jest mocno zróżnicowana. Większość drzewostanu tworzą: sosny z dębem, grabem i jodłą. Inne rośliny występujące na tym obszarze to: paprotka zwyczajna, bluszcz, zimoziół północny i salwinia. W puszczy można spotkać daniela, jelenie, łosie oraz sarny, a także dziki, lisy czy borsuki.

W gminie Gózd, dzięki otulinie Kozienickiego Parku Krajobrazowego, zauważalna jest duża różnorodność gatunkowa. Na tym terenie można spotkać m.in. orlika krzykliwego, rybołowa, bataliona, kraski oraz bociana czarnego, a także wiele gatunków nietoperzy. Obszar „Czarny Ług” jest miejscem, gdzie gniazda mają m.in. perkozek, czernica, głowienka, łyska. Również można zaobserwować mewę śmieszkę, rybitwę czarną, czaplę siwą czy błotniaka stawowego. Przy zbiorniku wodnym występują też żaby i ważki. Ważnym gatunkiem występującym w granicach Gminy, jest popielica – gatunek wpisany do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt, a także smużka, która objęta jest ochroną gatunkową.

Najbardziej charakterystyczne dla gminy Gózd są sosny. W okolicach miejscowości Lipiny i Budy Niemianowskie występują buczyny oraz jodły. Pozostała roślinność to np. kopytnik, torfowiec lub bagno zwyczajne.

OBSZARY CHRONIONE

W obszarze gminy Gózd znajduje się część Kozienickiego Parku Krajobrazowego, a dokładniej 1274,66 ha otuliny parku. Teren ten zajmuje ok. 16,4% ogólnej powierzchni Gminy. W granicach otuliny położonych jest wiele rezerwatów, użytków ekologicznych i pomników przyrody. Kozienicki Park Krajobrazowy to miejsce, gdzie oprócz pięknego krajobrazu, występują różne gatunki roślin i zwierząt.

Kolejną formą ochrony, która występuje w Gminie są pomniki przyrody. Tą formą ochrony objęte są dwa drzewa:

- buk pospolity o obwodzie 325 cm, który zlokalizowany jest w miejscowości Piskornica,
- dąb szypułkowy o obwodzie 350 cm, który także rośnie w miejscowości Piskornica²⁰.

²⁰ Strategia Rozwoju Gminy Gózd na lata 2008-2020

2.9.2. PRZESTRZEŃ

Planowanie przestrzenne w gminie stanowi jeden z najważniejszych elementów warunkujących rozwój danego obszaru. Struktura przestrzenno-funkcjonalna na przestrzeni lat ulega zmianom, które warunkowane są nowymi inwestycjami, rozwojem osadnictwa, transportu czy usług. Najważniejszym dokumentem prawa miejscowego, regulującym politykę przestrzenną w gminie jest Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego.

Na terenie gminy Gózd obowiązuje Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego. Głównym dokumentem określającym kierunki rozwoju polityki przestrzennej (niebędący aktem prawa miejscowego) jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Gózd.

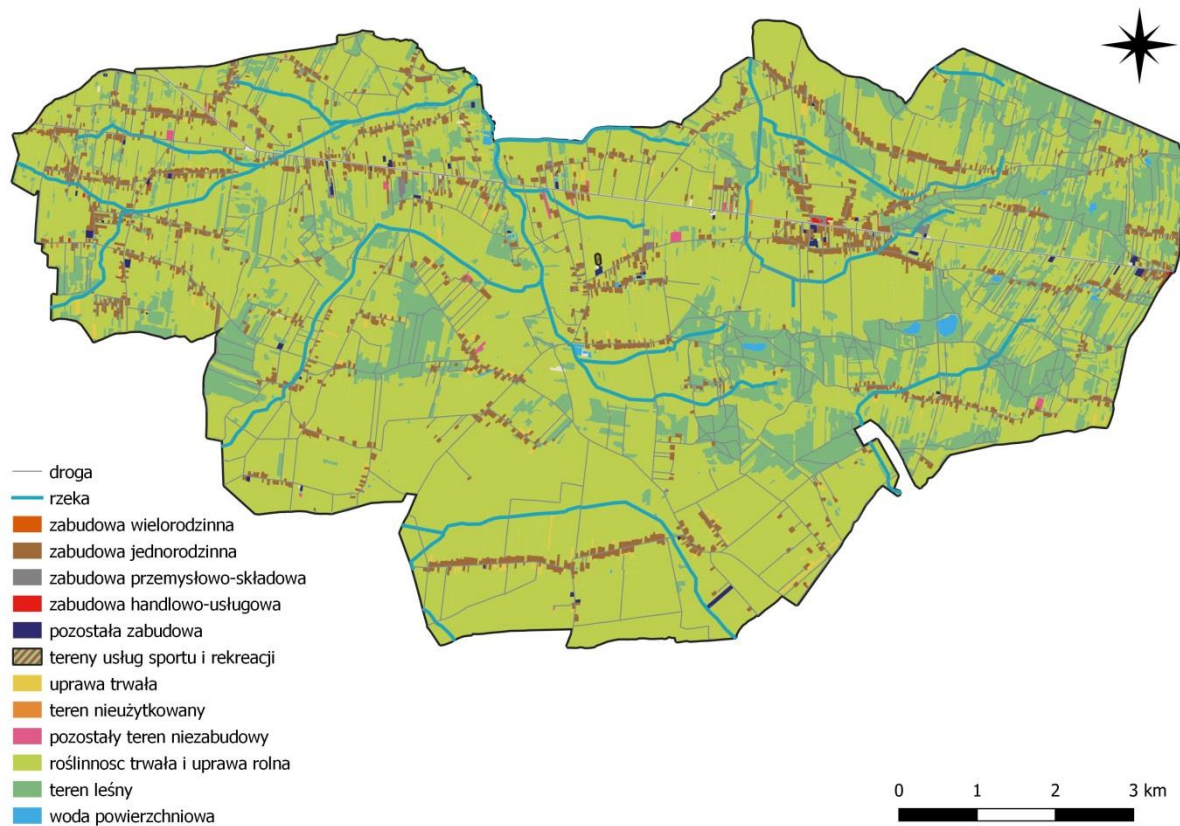
Gmina Gózd jest gminą wiejską, dlatego na jej obszarze jest bardzo dużo terenów rolnych. Dużą część Gminy zajmują także lasy – 12,6% ogólnej powierzchni. Północno – wschodnia część Gminy to otulina Kozienickiego Parku Krajobrazowego, co przyczynia się do zróżnicowanego ekosystemu. Najmniej terenów leśnych znajduje się w południowej części gminy Gózd. Gmina graniczy z rezerwatem przyrody Ługi Helenowskie od północno-wschodniej strony.

W większości miejscowości przeważa zabudowa typu ulicówka, tzn. budynki usytuowane są wzdłuż ulic. W gminie dominuje zabudowa jednorodzinna z nieliczną zabudową wielorodzinną. Za centrum Gminy można przyjąć centrum Gozdu, gdzie usytuowane jest większość usług.

Należy pamiętać, że planowanie przestrzenne w gminie ściśle uzależnione od dokumentów prawa miejscowego to wyzwanie dla samorządu terytorialnego. Naturalne zmiany zachodzące w przestrzeni takie jak suburbanizacja czy dezurbanizacja, zmieniają strukturę osadniczą, rozwijają turystykę czy usługi na terenie Gminy. Przedstawiony w poniższych rozdziałach model struktury przestrzenno-funkcjonalnej w Gminie określa podstawowe kierunki rozwoju polityki przestrzennej na terenie gminy Gózd. Niezależnie od opracowanego dokumentu, podstawowym dokumentem kształtującym politykę przestrzenną w Gminie w dalszym stopniu powinno być Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego i wynikające z niego uwarunkowania.

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

Rysunek 12. Użytkowanie terenu gminy Gózd

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Bazy Danych Obiektów Topograficznych (Bdot10k)

3. KONSULTACJE SPOŁECZNE

Jedną z podstawowych form partycypacji społecznej jest konsultacja z mieszkańcami, pracownikami oraz osobami mającymi istotny wpływ na funkcjonowanie Gminy. Dana forma kontaktu ze społecznością lokalną, pozwala na jej realny wpływ na formułowanie dokumentów strategicznych, w tym Strategii Rozwoju Gminy. Ważną cechą, która wyróżnia działania Gminy i nadaje jej poprawny charakter funkcjonowania wśród mieszkańców, jest możliwość uczestnictwa obywateli w stanowieniu prawa oraz podejmowaniu istotnych decyzji publicznych. Co ważne, możliwość zabierania głosu, w sprawach, które bezpośrednio dotyczą danego obywatela, jest niezwykle istotną kwestią w poczuciu bezpieczeństwa i przynależności do danej społeczności lokalnej.

Prawidłowa partycypacja społeczna opiera się na trzech głównych filarach, które należy bezpośrednio wykorzystywać przy konsultacjach społecznych, a wśród nich znajduje się:

Informowanie
Konsultowanie
Współdecydowanie

W ramach opracowywania Strategii Rozwoju Gminy na lata 2021-2030 przeprowadzone zostały konsultacje społeczne, mające na celu włączenie mieszkańców w podejmowanie istotnych, długoterminowych decyzji. W listopadzie oraz w grudniu 2020 roku, wśród społeczności lokalnej Gminy, przeprowadzone zostały szczegółowe badania ankietowe oraz wywiady pogłębione. Ankietowani zostali podzieleni na dopasowane do procesu decyzyjnego grupy, a każda z nich stanowiła dopełnienie kolejnej. Zgodnie z zasadą prawidłowego przeprowadzania procesu partycypacji społecznej, obywatele gminy Gózd, zostali poinformowani o procesie tworzenia Strategii Rozwoju oraz konsultowano z nimi istotne sprawy związane z funkcjonowaniem danej jednostki administracyjnej. Mieli oni okazję współdziałać i brać udział w procesie decyzyjnym, a ich opinie zawarte zostały w celach strategicznych.

W ramach konsultacji społecznych, wśród mieszkańców Gminy, przeprowadzono anonimową ankietę. Z danych wyników badań, w późniejszym etapie strategii, sformułowane zostały cele strategiczne, wraz z analizą SWOT, dotyczącą konkretnych obszarów.

Spółeczność lokalna miała możliwość podzielenia się swoją opinią na temat:

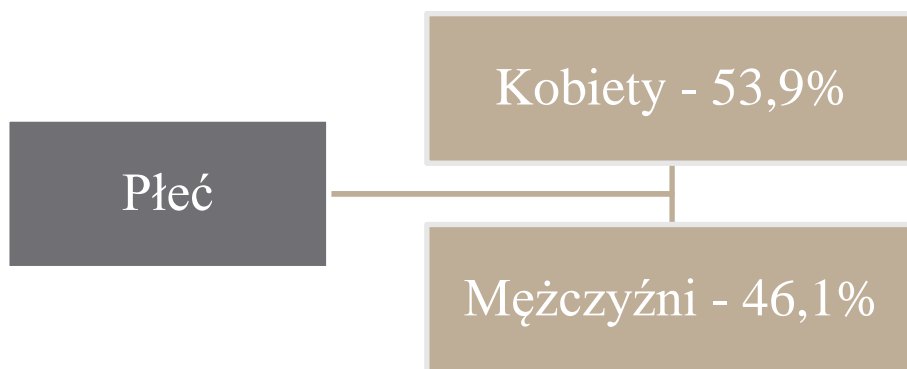
- najważniejszych obszarów kryzysowych w Gminie,

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

- wyboru głównych kierunków rozwoju,
- zaproponowaniu inwestycji, które należy realizować w okresie obowiązywania strategii,
- słabych oraz mocnych stron Gminy,
- podzieleniu się dodatkowymi spostrzeżeniami na temat Gminy.

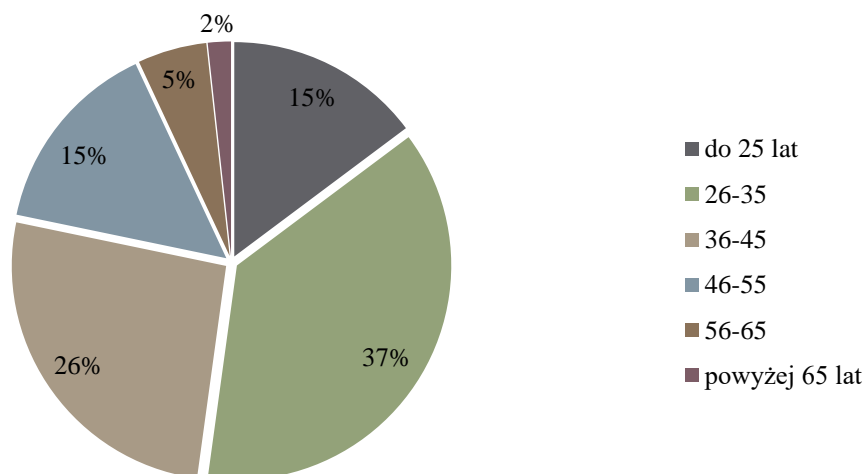
3.1.CHARAKTERYSTYKA PRÓBY - MIESZKAŃCY

W konsultacjach społecznych udział wzięło 115 mieszkańców Gminy. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że więcej ankiet zostało wypełnionych przez kobiety – stanowiły one 53,9% ogółu.

Wiek respondentów był zróżnicowany. Największą grupę ankietowanych stanowiły osoby w wieku od 26-35 lat (37%), odnotowano również duży odsetek respondentów między 36 a 45 rokiem życia (26%). Najmniejszy odsetek stanowiły osoby powyżej 65 roku życia.

Wykres 15. Ankietowani mieszkańcy gminy Gózd wg wieku

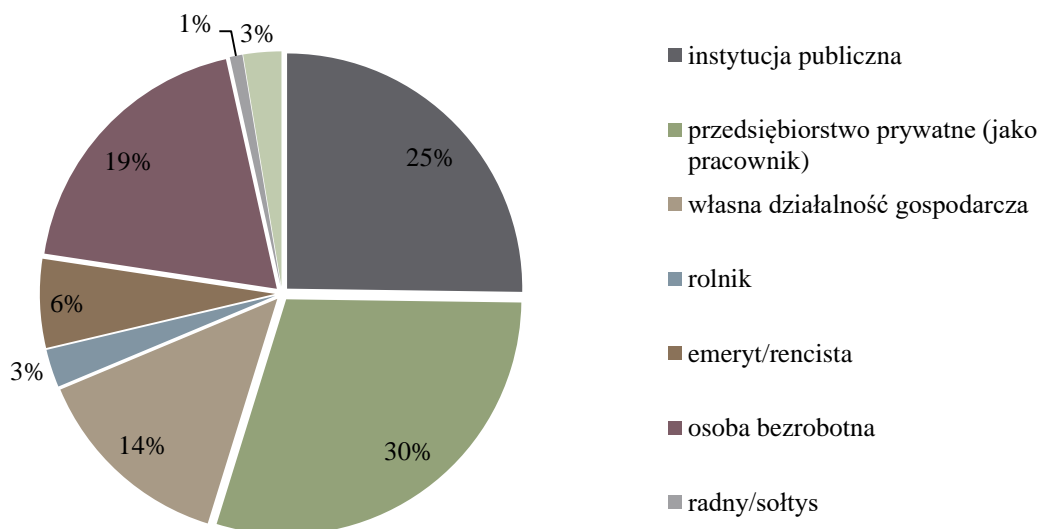
Źródło:

Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

Największą część ankietowanych mieszkańców stanowiły osoby zatrudnione w przedsiębiorstwie prywatnym (30%) oraz pracujące w instytucji publicznej (25%). 14% ankietowanych prowadzi własną działalność gospodarczą. Najmniejszy odsetek respondentów stanowili radni (1%). Inne osoby biorące udział w ankietowaniu to kleryk oraz student.

Wykres 16. Ankietowani mieszkańcy gminy Gózd według miejsca zatrudnienia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego

Największą część respondentów stanowiły osoby o wykształceniu wyższym (63%), następnie o wykształceniu średnim (30%) oraz zawodowym (7%).

Z racji przeprowadzania konsultacji społecznych na obszarze całej Gminy, każdy mieszkaniec danego sołectwa, miał możliwość wzięcia udziału w badaniu ankietowym. Wśród respondentów największy odsetek osób stanowili mieszkańcy sołectwa Gózd (28,7%), Klwatka Królewska (11,3%) oraz Małęczyn Stary (10,4%). Wykaz ankietowanych według sołectw przedstawia poniższa tabela.

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

Tabela 9. Liczba ankietowanych według poszczególnych sołectw

sołectwo	% osób
Gózd	28,7%
Klwatka Królewska	11,3%
Małęczyn Stary	10,4%
Lipiny	7,8%
Karszówka	5,2%
Małęczyn Nowy	5,2%
Kłonówek-Kolonia	4,3%
Drożanki	3,5%
Grzmucin	3,5%
Kiedrzyn	3,5%
Wojślawice	3,5%
Budy Niemianowskie	2,6%
Kłonów	2,6%
Kuczki-Kolonia	1,7%
Niemianowice	1,7%
Podgóra	1,7%
Czarny Lasek	0,9%
Kuczki – Wieś	0,9%
Piskornica	0,9%
Kłonówek – Wieś	0,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego

3.2. WYNIKI BADAŃ MIESZKAŃCÓW

Aby uzyskać podstawę do formułowania Analizy SWOT, w tym najbardziej znaczących zalet oraz największych problemów występujących na terenie Gminy, zapytano mieszkańców o poszczególne uwarunkowania, wynikające z funkcjonowania gminy Gózd. Dane aspekty rozwoju i funkcjonowania Gminy wybrano w obrębie sfery społeczno-gospodarczej, technicznej, turystycznej, rekreacyjnej oraz środowiskowej.

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

TURYSTYKA

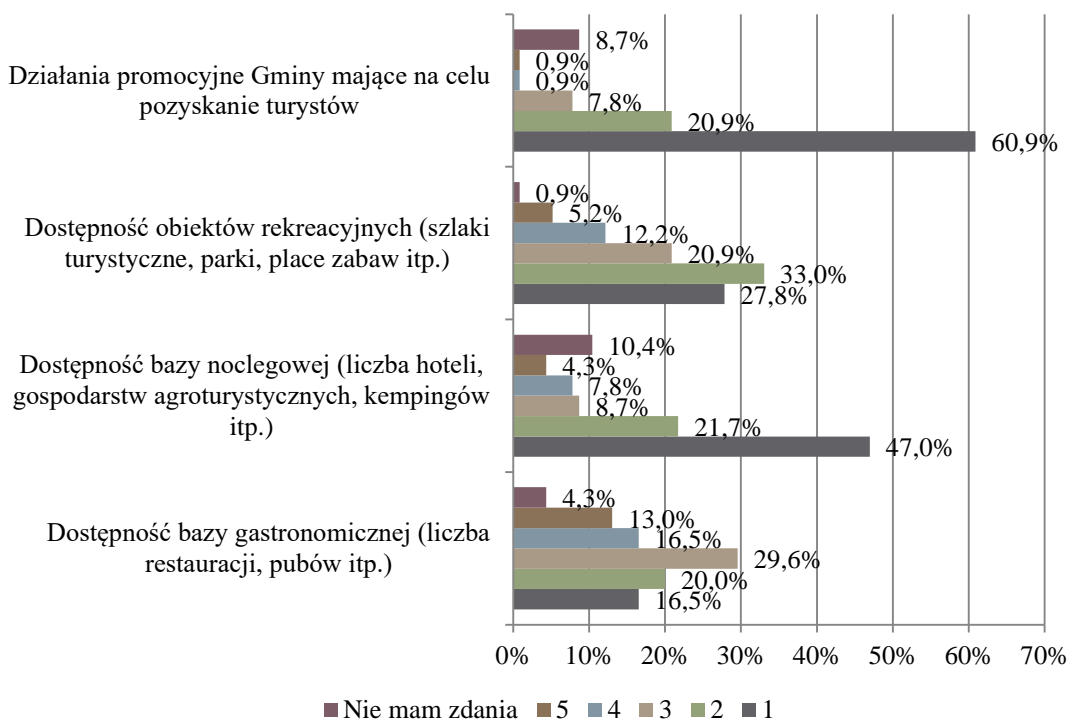
Około 2% badanych oceniło działania promocyjne Gminy bardzo dobrze i dobrze. 8% osób ankietowanych stwierdziło, że Gmina w średnim stopniu promuje swoje atuty w celu przyciągnięcia turystów. Co piąty respondent uważa, że promocja Gminy jest niewystarczająca.

Na pytanie o dostępność obiektów rekreacyjnych co piąty ankietowany odpowiedział, że jest ona średnia. Ok. 17% respondentów uważa, że obiekty turystyczne są dobrze lub bardzo dobrze dostępne w obrębie Gminy. Niecały 1% grupy badanej nie miał zdania w tym temacie.

Osoby ankietowane odpowiedziały również na pytanie dotyczące dostępności bazy noclegowej w Gminie. Ok. 12% osób oceniło infrastrukturę hotelową w Gminie jako dobrą lub bardzo dobrą. Niestety, niecałe 70% stwierdziło, iż baza noclegowa w gminie Gózd jest niewystarczająca.

Jeśli chodzi o bazę gastronomiczną w Gminie to odpowiedzi były zróżnicowane. Niecałe 30% ocenia dostęp do gastronomii w Gminie jako bardzo dobry lub dobry, 29,6% twierdzi, że dostępność do barów jest na średnim poziomie, natomiast dla pozostałych ankietowanych oferta miejsc gastronomicznych jest niewystarczająca.

Wykres 17. Pytania ankietowe dotyczące turystyki

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

GOSPODARKA

Ankietowani mieli możliwość oceny poziomu promocji Gminy celem pozyskania nowych inwestorów lub przedsiębiorców, którzy stworzyliby nowe miejsca pracy. Większość respondentów nie zauważa działań ukierunkowanych na zachęcenie nowych inwestorów do zakładania przedsiębiorstw na terenie gminy Gózd. 12% ankietowanych nie miało wiedzy w tym temacie.

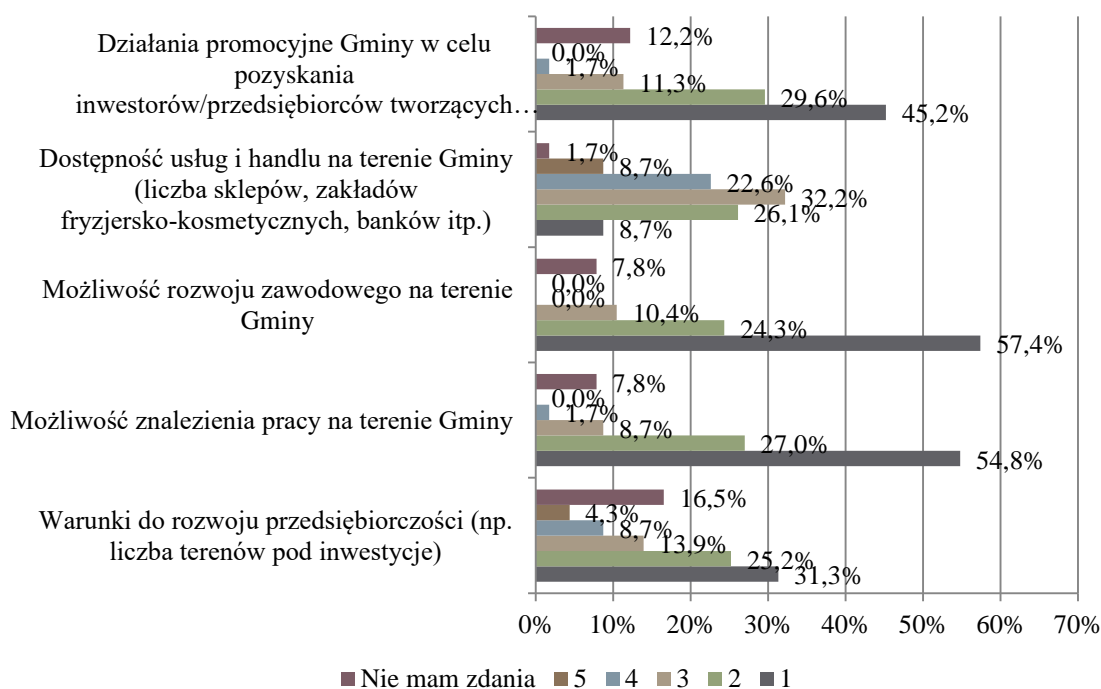
Ponad 30% respondentów ocenia bardzo dobrze lub dobrze dostępność usług i handlu na terenie Gminy. Ponad 30% określa istniejące usługi i handel jako średnio wystarczalne.

Z otrzymanych odpowiedzi, można zauważyć, że mieszkańcy gminy Gózd nie widzą możliwości rozwoju zawodowego na terenie Gminy (57,4%) lub uważają, że jest to trudne (24,3%).

W opinii ponad 10% respondentów znalezienie pracy na terenie Gminy jest łatwe lub w średnim stopniu możliwe.

Badanie ankietowe pokazało, że część mieszkańców uważa gminę Gózd za miejsce z bardzo dobrymi lub dobrymi warunkami do rozwoju przedsiębiorczości (13%). Większa część respondentów (16,5%) oświadczyła, że nie ma wiedzy w tym temacie, natomiast 31,3% ankietowanych twierdzi, że Gmina nie posiada dogodnych warunków zachęcających do rozwoju przedsiębiorczości.

Wykres 18. Pytania ankietowe dotyczące gospodarki w gminie Gózd

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

OCHRONA ZDROWIA

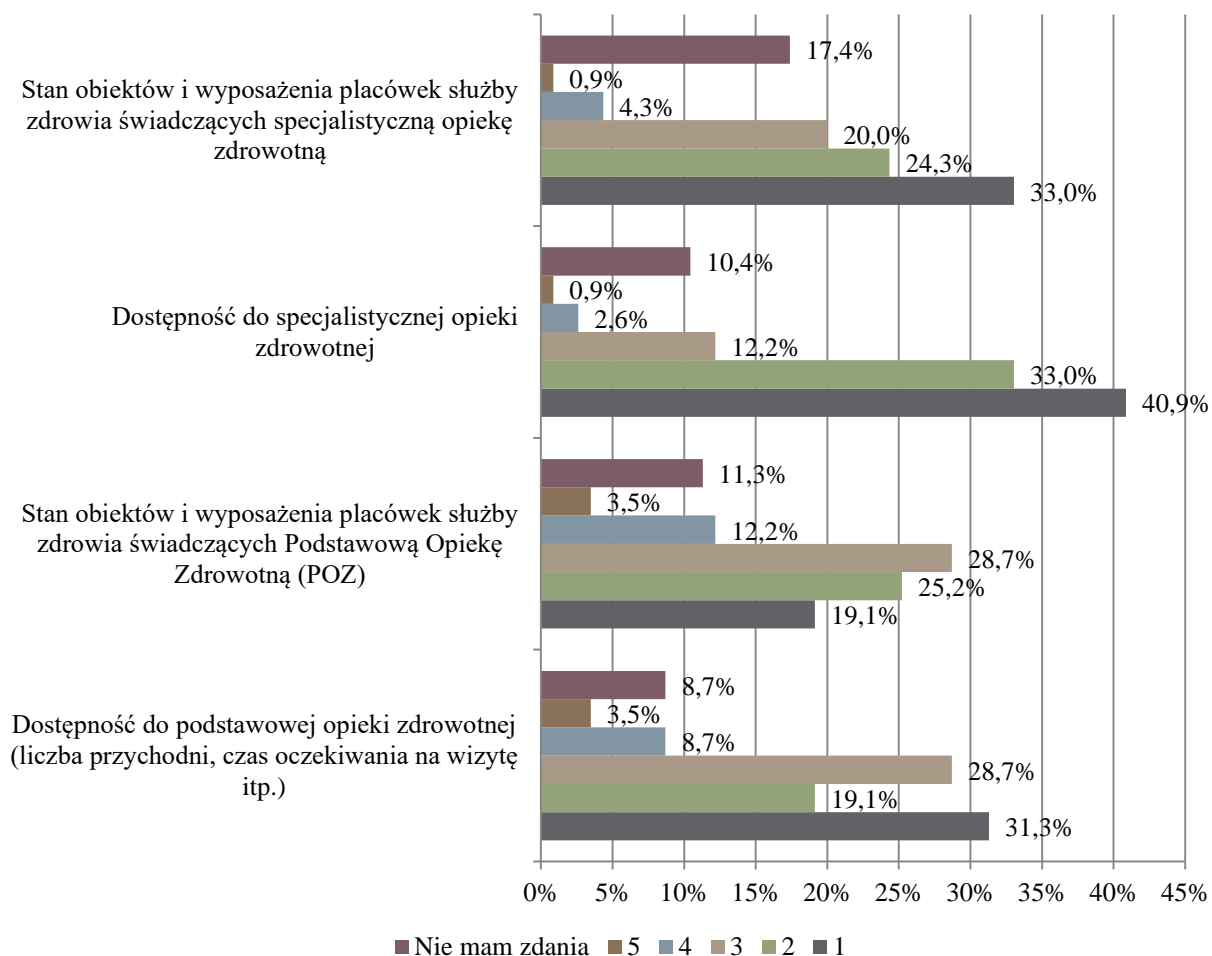
Zdaniem co piątej osoby ankietowanej stan obiektów i wyposażenia placówek służby zdrowia świadczących specjalistyczną opiekę zdrowotną jest średni, natomiast ponad 5% osób odpowiadających jest zdania, że jest dobry lub bardzo dobry.

Analizując odpowiedzi respondentów widać, że mieszkańcy gminy Gózd negatywnie oceniają dostępność do specjalistycznej opieki zdrowotnej.

Według 15,7% grupy badanej stan obiektów POZ jest bardzo dobry lub dobry. Co dziesiąty respondent nie miał zdania w tym temacie. 19,1% odpowiadających źle ocenia wyposażenie placówek Podstawowej Opieki Zdrowotnej w gminie Gózd.

Niemal 30% ankietowanych jest zdania, że dostęp do POZ jest średni. Innego zdania jest 12,2% odpowiadających mieszkańców - ocenili dostęp do POZ jako bardzo dobry i dobry. Dla co trzeciego respondenta istniejąca opieka zdrowotna w Gminie jest niewystarczająca.

Wykres 19. Pytania ankietowe dotyczące ochrony zdrowia w gminie Gózd

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

SZKOLNICTWO

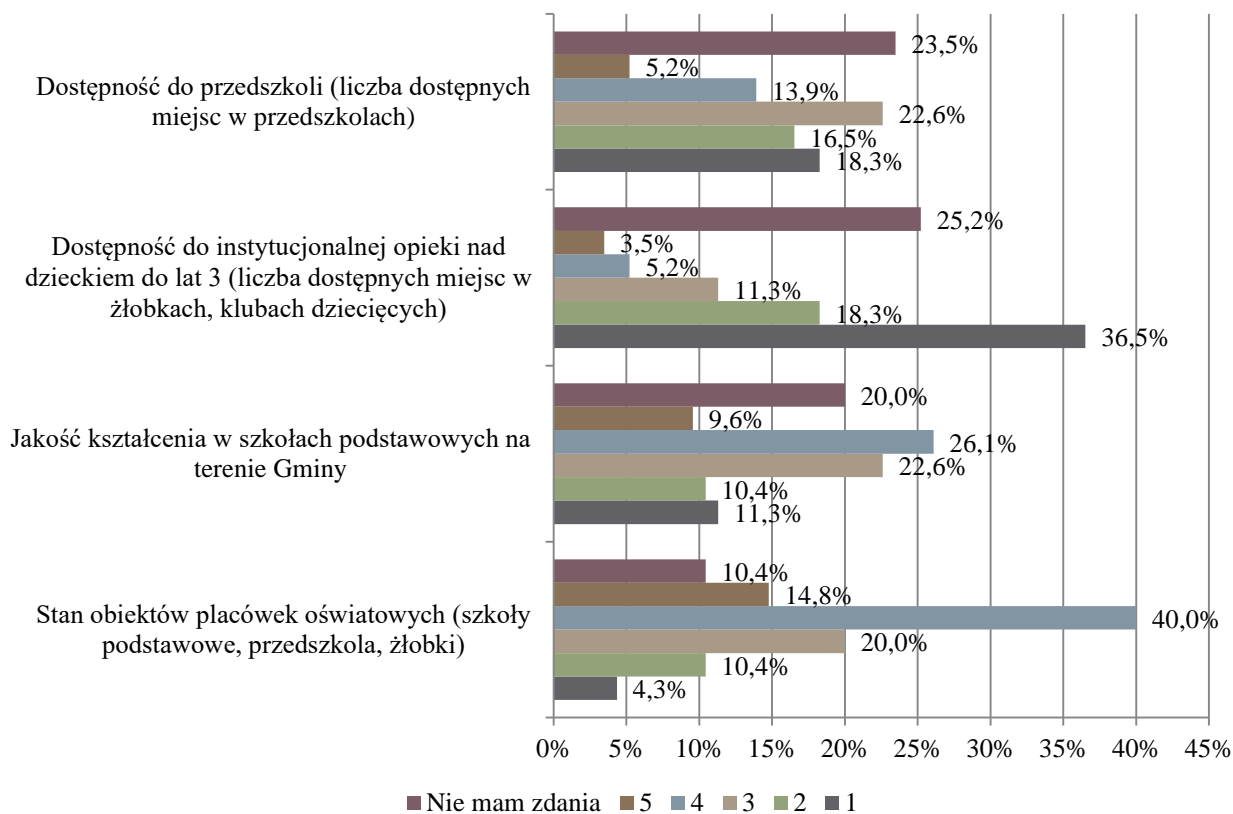
W bloku tematycznym dotyczącym szkolnictwa w gminie Gózd ankietowani mieli zróżnicowane opinie. Co piąty mieszkaniec biorący udział w badaniu ocenia dostępność do przedszkoli jako średnią, natomiast co trzecia osoba twierdzi, że oferta jest niewystarczająca.

Na terenie gminy Gózd nie funkcjonuje żaden żłobek. Po analizie otrzymanych odpowiedzi można zauważyć, że tylko 8,7% grupy badanej jest zdania, że dostępność do instytucjonalnej opieki nad dzieckiem do lat 3 jest dobra lub bardzo dobra, co świadczy o tym, że mieszkańcy korzystają ze żłobków poza Gminą.

Co czwarty uczestnik badania ankietowego określił jakość kształcenia w szkołach podstawowych w Gminie jako dobrą, a 9,6% jako bardzo dobrą. Odmiennie zdanie miało 21,7% osób odpowiadających, które stwierdziły, że poziom nauczania jest niski lub bardzo niski.

Respondenci ocenili stan obiektów placówek oświatowych jako dobry (40% odpowiedzi) oraz bardzo dobry (14,8% odpowiedzi). Tylko 4,3% ankietowanych stwierdziło, że obiekty oświatowe są w złym stanie.

Wykres 20. Pytania ankietowe dotyczące szkolnictwa w gminie Gózd

SPORT, TURYSTYKA I REKREACJA

Analizując otrzymane, w wyniku badania ankietowego, odpowiedzi można zauważyć, że mieszkańcy słabo oceniają dostępną ofertę spędzania wolnego czasu dla seniorów oraz dorosłych w Gminie. Lepiej została oceniona oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży – niemal 8% przyznało, że jest dobra lub bardzo dobra.

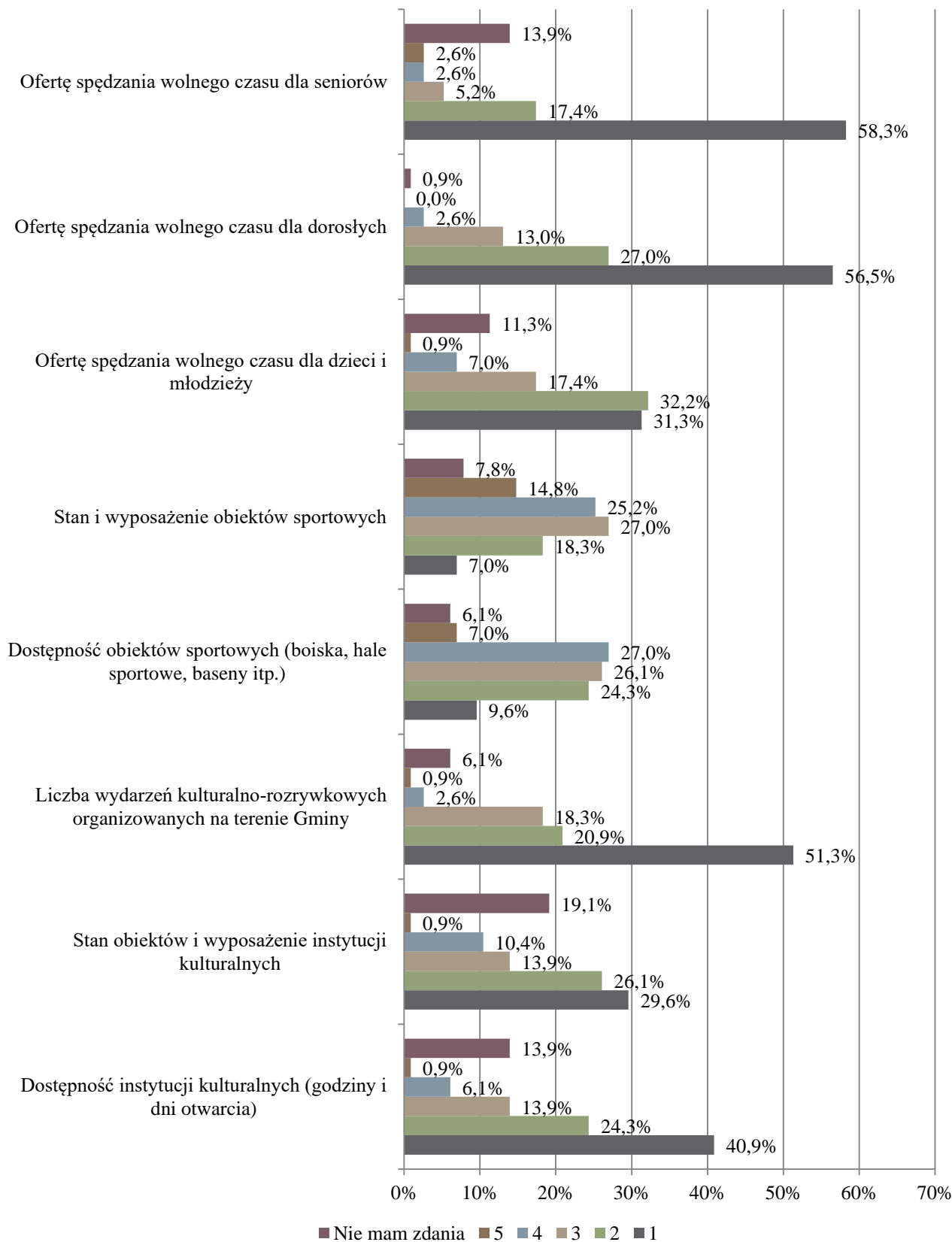
W odpowiedziach mieszkańców widać, że są zadowoleni z istniejącej infrastruktury sportowej w Gminie, ponieważ aż 40% respondentów określiło stan i wyposażenie obiektów sportowych jako „dobre” lub „bardzo dobre”. Ankietowani mieli także możliwość określenia dostępności do obiektów sportowych. Co trzeci mieszkaniec biorący udział w badaniu przyznał, że dostęp jest dobry lub bardzo dobry.

Z odpowiedzi mieszkańców można wywnioskować, że brakuje im wydarzeń kulturalno-rozrywkowych, ponieważ ponad połowa oceniła liczbę wydarzeń jako niską. 18,3% respondentów określiło liczbę ofert kulturalno-rozrywkowych jako w średnim stopniu dopasowaną do potrzeb mieszkańców.

Według 20,9% ankietowanych mieszkańców dostępność do instytucji kulturalnych jest średnia lub dobra. 13,9% osób stwierdziło, że nie ma wiedzy w tym temacie.

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

Wykres 21. Pytania ankietowe dotyczące sportu i rekreacji w gminie Gózd

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

INFRASTRUKTURA TECHNICZA

W tym bloku pytań mieszkańcy mieli możliwość oceny infrastruktury technicznej w gminie Gózd. Według odpowiedzi wynika, iż społeczność lokalna jest zadowolona z segregacji śmieci na terenie Gminy oraz z przestrzegania segregacji śmieci.

Jakość powietrza została oceniona jako dobra i bardzo dobra przez ponad połowę ankietowanych (55,7%). Co dziesiąty uczestnik badania przyznał, że czystość powietrza jest niezadawalająca.

Co czwarty mieszkaniec gminy Gózd uważa, że w miejscach publicznych jest zachowany porządek. Niecałe 35% ankietowanych stwierdziło, iż miejscach użytku publicznego jest średni porządek. 12,2% respondentów oceniło przestrzeń publiczną jako źle zadbaną.

26,9% grupy badanej ocenia dobrze lub bardzo dobrze stan małej infrastruktury. Co czwarty mieszkaniec uważa, że jest ona średnio dopasowana do potrzeb mieszkańców, natomiast 20% jest zdania, iż stan jej jest zły.

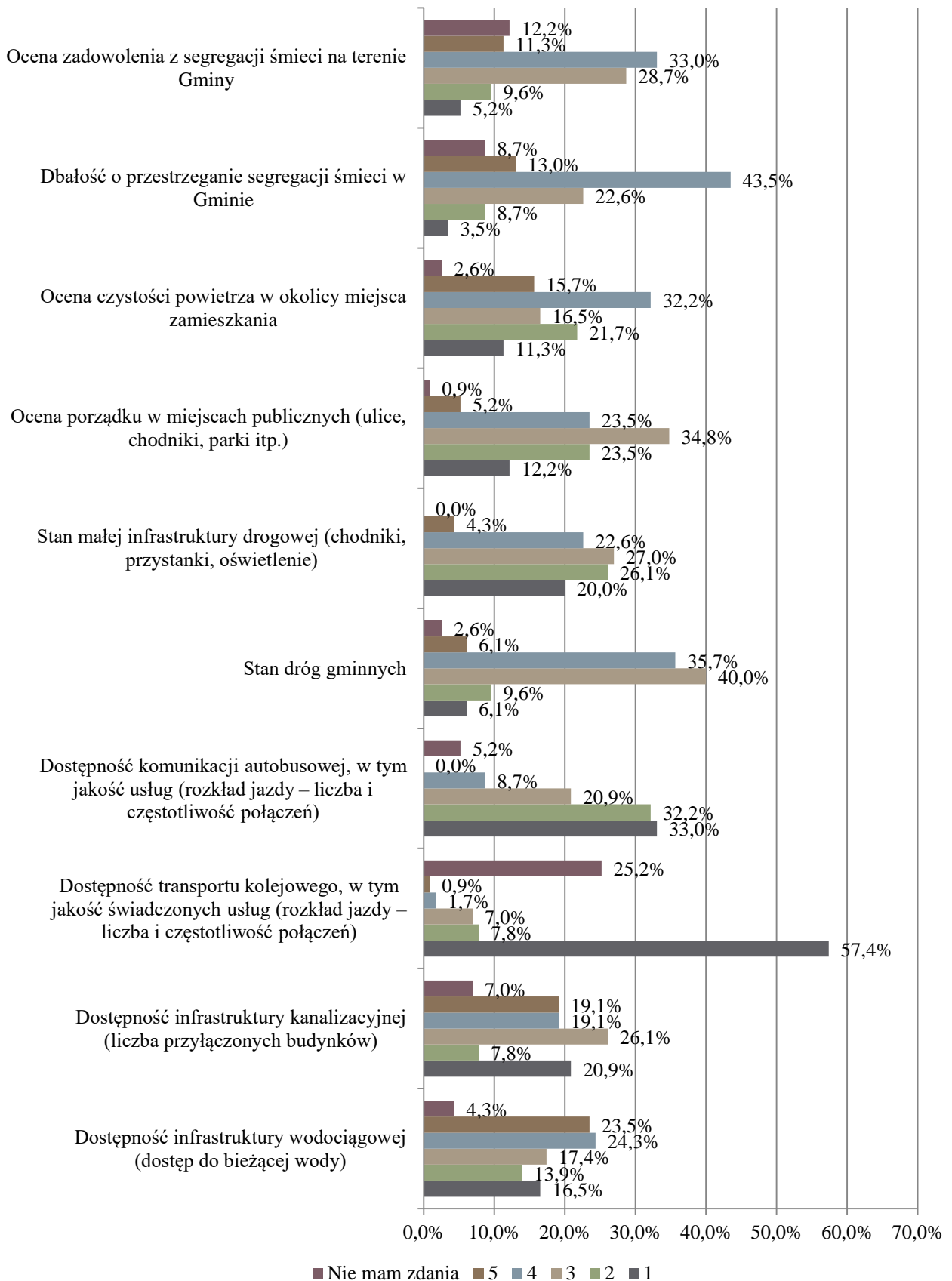
Ponad 40% ankietowanych uważa, że stan dróg gminnych jest dobry lub bardzo dobry. Kolejne 40% ma zdanie, że jest on średni. Tylko 15% respondentów stwierdziło, że drogi gminne są w złym stanie.

Dostępność komunikacji autobusowej w Gminie została oceniona jako „średnia” przez 20% grupy badanej. Co trzeci ankietowany mieszkaniec stwierdził, że komunikacja autobusowa w gminie Gózd jest zła.

38,2% osób ankietowanych uważa, iż dostępność do infrastruktury kanalizacyjnej jest dobra lub bardzo dobra, natomiast co czwarty badany mieszkaniec jest zdania, że dostęp jest średni. 28,7% grupy badanej nie jest zadowolona z istniejącej infrastruktury kanalizacyjnej w gminie Gózd. Według odpowiedzi mieszkańców – infrastruktura wodociągowa jest lepiej rozwinięta niż kanalizacyjna. Niemal połowa uczestników badania ankietowego oceniła infrastrukturę wodociągowo jako dobra lub bardzo dobrą. Odmiennego zdania był co szósty respondent.

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

Wykres 22. Pytania ankietowe dotyczące infrastruktury technicznej w gminie Gózd

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

POZOSTAŁE

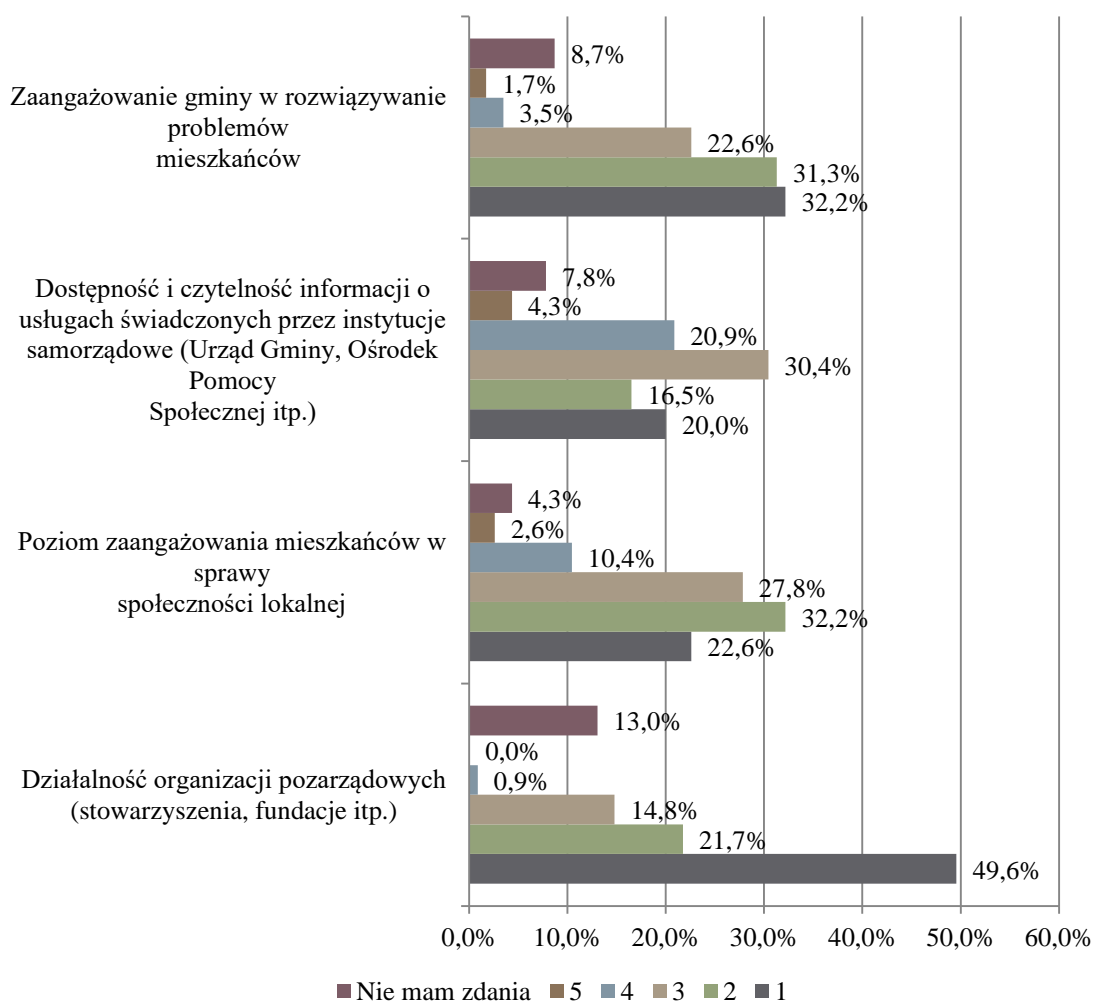
Osoby biorące udział w badaniu ankietowym mieli także możliwość oceny zaangażowania Gminy w rozwiązywanie problemów mieszkańców. 27,8% ankietowanych twierdzi, że gmina w dużym lub średnim stopniu pomaga swoim mieszkańcom. Co trzeci respondent ocenił działania Gminy w celu pomocy mieszkańcom jako niewystarczające.

Ponad połowa uczestników badania pozytywnie ocenia dostępność i czytelność informacji o usługach świadczonych przez instytucje samorządowe. Jednak co trzeci mieszkaniec przyznał, że dostęp do usług instytucyjnych jest zły.

Rozpatrując pytanie odnośnie poziomu zaangażowania mieszkańców w sprawy społeczności lokalnej widać, że ankietowani średnio ocenili tę kwestię. 13% respondentów oceniło zaangażowanie społeczności lokalnej jako dobre lub bardzo dobre.

Niemal połowa grupy badawczej słabo ocenia działalność organizacji pozarządowych na terenie gminy Gózd.

Wykres 23. Pozostałe pytania ankietowe dotyczące gminy Gózd

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

W badaniu ankietowym każdy mieszkaniec wskazał jakie trzy działania mogłyby mieć największy wpływ na rozwój gminy Gózd. Najwięcej osób (46%) jest zdania, że Gmina powinna postawić na rozwój przemysłu i otwieranie nowych zakładów pracy. Według co trzeciej ankietowanej osoby najważniejszą inwestycją jest poprawa jakości dróg i chodników, a także rozwój infrastruktury komunalnej, czyli poprawa jakości oraz wydłużenie sieci wodno-kanalizacyjnej. Wśród często wybieranych odpowiedzi pojawiło się również: zaangażowanie w tematy ochrony środowiska i czystego powietrza (30% odpowiedzi), zwiększenie liczby ścieżek rowerowych (29% odpowiedzi), rozwój oświetlenia ulicznego (24% odpowiedzi) oraz działania prowadzone na rzecz podniesienia poziomu czystości powietrza oraz miejsc publicznych (20% odpowiedzi). Mieszkańcy wskazali, iż ważną sprawą jest zwiększenie częstotliwości kursowania komunikacji zbiorowej, potrzeba rozbudowy gazociągu na terenie Gminy oraz poszerzenie oferty usługowej. Niektóre osoby biorące udział w badaniu ankietowym twierdzą, że Gmina powinna zainwestować w ogólnodostępny światłowód.

Jedno z zagadnień dotyczyło mocnych stron Gminy. Według większości respondentów Gmina posiada dobry stan dróg. Mocną stroną gminy Gózd jest także wystarczająca infrastruktura sportowo-rekreacyjna. Co czwarty ankietowany wskazał na dobrą jakość kształcenia w szkołach oraz wysoki poziom bezpieczeństwa w Gminie.

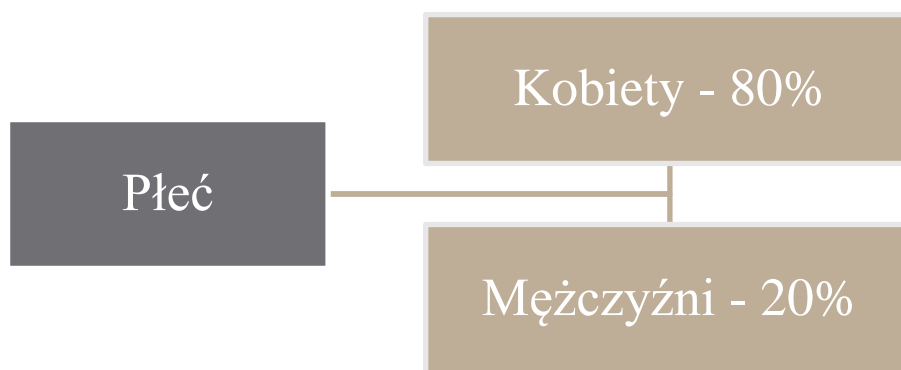
Według odpowiedzi, które zostały zebrane podczas badania ankietowego, najsłabszą stroną Gminy jest niewystarczająca liczba miejsc pracy oraz zbyt mała oferta spędzania czasu wolnego dla mieszkańców. Co trzeci ankietowany mieszkaniec jako słabą stronę Gminy wskazał niewystarczająco rozwiniętą infrastrukturę komunalną, a co czwarty - słaby dostęp do opieki medycznej. 24% respondentów jako słabą stronę gminy Gózd określiło sieć komunikacyjną, czyli niewystarczająca ilość dróg oraz brak linii kolejowej. Wśród innych odpowiedzi mieszkańcy zwrócili uwagę także na: słabe połączenie komunikacyjne z Radomiem, brak chodników i oświetlenia, brak szerokopasmowego Internetu oraz zbyt krótka sieć gazowa.

Mieszkańcy mieli także możliwość podzielenia się swoją opinią na temat Gminy. W ankiecie poproszono respondentów o wskazanie największych problemów z jakimi mierzą się mieszkańcy gminy Gózd. Wśród najczęściej podawanych problemów był brak chodników przy ulicach, problem z siecią wodociągową oraz kanalizacyjną. Mieszkańcy zauważają również problem związany z małą ilością patroli policji na terenie Gminy co za tym idzie brak poczucia bezpieczeństwa. Według osób biorących udział w badaniu ankietowym Gmina

powinna pozyskać nowych inwestorów, którzy zapewniliby nowe miejsca pracy. Istniejącym problemem, który zauważa społeczność lokalna jest brak miejsc spotkań, tzn. niewystarczająco rozwinięta przestrzeń publiczna oraz zbyt mało wydarzeń kulturalnych organizowanych na terenie Gminy.

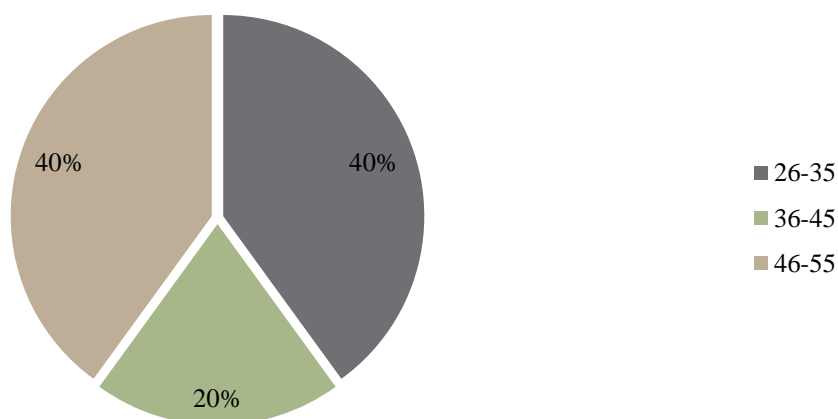
3.3. CHARAKTERYSTYKA PRÓBY – PRACOWNICY INSTYTUCJONALNI

W badaniu ankietowym udział wzięło 5 pracowników instytucjonalnych z gminy Gózd. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że zdecydowana większość ankiet została wypełniona przez kobiety – stanowiły one 80% ogółu.

Wiek respondentów był zróżnicowany. Największą grupę ankietowanych stanowiły osoby w wieku od 26-35 lat (40%) oraz w wieku 46-55 lat (40%). Najmniejszy odsetek stanowiły osoby mające 36-45 lat (20%).

Wykres 24. Ankietowani pracownicy instytucjonalni gminy Gózd wg wieku

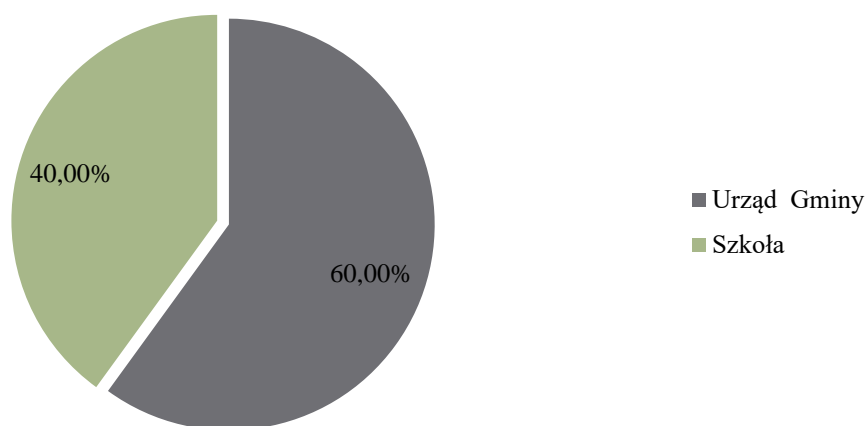
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

Większą część ankietowanych pracowników stanowiły osoby zatrudnione w Urzędzie Gminy Gózd (60%). 40% ankietowanych to pracownicy szkół z gminy Gózd.

Wszyscy respondenci posiadali wykształcenie wyższe.

Wykres 25. Ankietowani pracownicy gminy Gózd według miejsca zatrudnienia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego

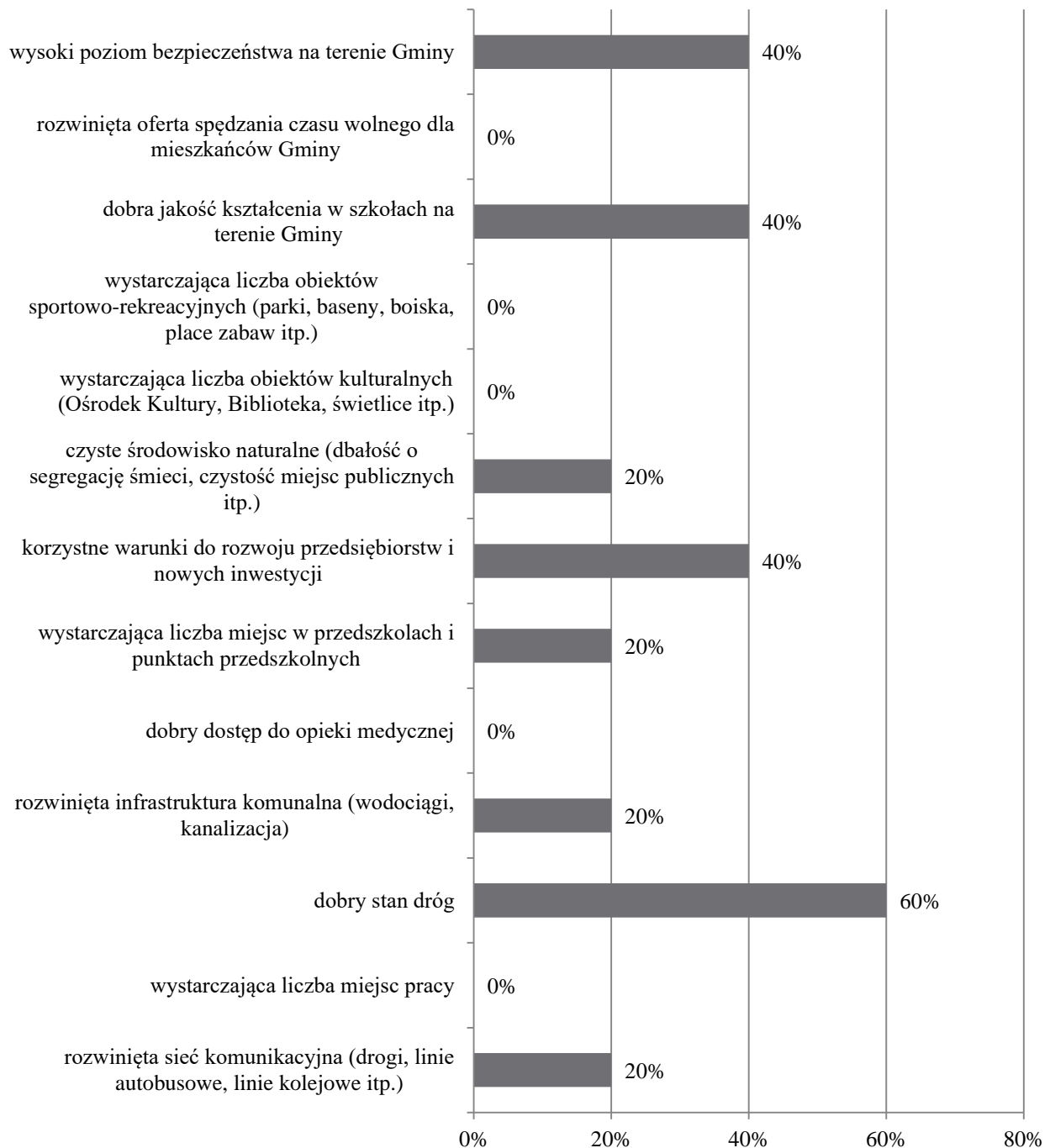
3.4. WYNIKI BADAŃ PRACOWNIKÓW INSTYTUCJONALNYCH

Według uzyskanych odpowiedzi od pracowników instytucjonalnych priorytetowymi inwestycjami powinna być rozbudowa szkoły w Małęczynie z dostępem do szybkiego Internetu oraz doposażenie szkół w niezbędny sprzęt. Wśród odpowiedzi pojawiła się również budowa sal gimnastycznych. Osoby pracujące w instytucjach publicznych zwróciły uwagę także na rozbudowę kanalizacji oraz wodociągu gminnego. W badaniu ankietowym zwrócono uwagę na oświetlenie skweru i dokończenie chodnika przy ul. Starowiejskiej w miejscowości Gózd.

Podczas ankietowania pracownicy mieli możliwość wskazania trzech mocnych stron Gminy. Najwięcej odpowiedzi padło na: dobry stan dróg, korzystne warunki do rozwoju przedsiębiorstw i nowych inwestycji, dobra jakość kształcenia w szkołach na terenie Gminy oraz wysoki poziom bezpieczeństwa w gminie Gózd.

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

Wykres 26. Odpowiedzi z badania ankietowego pracowników instytucjonalnych z gminy Gózd

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

W dalszej kolejności osoby biorące udział w badaniu ankietowym miały wskazać trzy słabe strony gminy Gózd. Najczęstsze odpowiedzi to: niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego dla mieszkańców Gminy, niewystarczająca liczba obiektów sportowo-rekreacyjnych (parki, baseny, boiska, place zabaw, itp.), słaby dostęp do opieki medycznej, a także niewystarczająco rozwinięta infrastruktura komunalna (sieć wodociągowa i kanalizacyjna).

W opinii pracowników instytucjonalnych Gmina powinna zagospodarować tereny rekreacyjne wokół zbiorników wodnych i obszarów leśnych w celu rozwinięcia turystyki w gminie Gózd. Problemem jest brak bazy noclegowej i mało ciekawych miejsc do spędzania wolnego czasu.

Pracownicy zostali zapytani o problemy dotyczące gospodarki w gminie Gózd. Według nich największym problemem jest brak zakładów pracy. Zwrócono również uwagę na zbyt małą promocję Gminy w celu pozyskania nowych przedsiębiorców do inwestowania w Gminie.

Grupę badawczą poproszono o wskazanie problemów związanych z opieką zdrowia. Według nich jest zbyt mało lekarzy specjalistów przez co tworzą się długie kolejki na przyjęcie. Kolejnym problemem jest zbyt mała dostępność do specjalistycznego sprzętu.

W pytaniu dotyczącym problemów w obszarze szkolnictwa respondenci jako główny problem wskazali brak żłobków na terenie gminy Gózd. Kolejnym wskazanym problemem była zbyt mało przeszkolona kadra pedagogiczna.

Osoby ankietowane zostały zapytane o problemy związane z infrastrukturą kulturową, czyli dostępność instytucji kulturalnych, liczbę wydarzeń kulturalno-rozrywkowych organizowanych na terenie Gminy oraz ofertę spędzenia czasu wolnego. Według urzędników największym problemem w Gminie jest zbyt mało wydarzeń kulturalnych, podczas których mieszkańcy mogliby spędzać wolny czas. Problemem jest także brak domu kultury lub innego miejsca spotkań dla dzieci i młodzieży w gminie Gózd.

W pytaniu o problemy dotyczące infrastruktury sportowej w gminie Gózd pracownicy instytucjonalni wskazali zbyt małą ilość sal sportowych.

Respondenci wypowiedzieli się o infrastrukturze wodociągowej i kanalizacyjnej. Według nich występuje problem związany z ciśnieniem wody w okresie letnim. Osoby biorące udział w ankiecie wskazały na potrzebę rozbudowy istniejącej infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej celem udoskonalenia sieci.

Kolejną poruszoną kwestią w ankietach były problemy w obszarze infrastruktury komunikacyjnej. Ankietowani wskazali na problem z małą liczbą połączeń komunikacyjnych

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

z Radomiem. Kolejnym problemem jest brak połączeń pomiędzy miejscowościami w Gminie. Respondenci wspomnieli również o zbyt małym oświetleniu miejscowości.

Pracownicy instytucjonalni zwrócili uwagę na brak nadzoru nad spalaniem odpadów w Gminie, co niesie negatywne skutki dla mieszkańców.

4. SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

4.1. SPIS RYSUNÓW

Rysunek 1. Położenie gminy Gózd na tle województwa mazowieckiego.	3
Rysunek 2. Gmina Gózd na tle sąsiadujących gmin	4
Rysunek 3. Radomski Obszar Funkcjonalny	5
Rysunek 4. Wskaźnik przyrostu naturalnego wśród sąsiadujących gmin.....	8
Rysunek 5. Saldo migracji w gminie Gózd na tle sąsiadujących gmin.....	9
Rysunek 6. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Gózd według klas wielkości (stan na koniec 2019 roku).....	12
Rysunek 7. Udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym w powiecie radomskim w 2019 r	20
Rysunek 8. Przestępstwa na terenie gminy Gózd w latach 2018-2020.....	29
Rysunek 9. Układ drogowy w gminie Gózd	32
Rysunek 10. Podział fizycznogeograficzny gminy Gózd	37
Rysunek 11. Sieć rzeczna oraz wody powierzchniowe w gminie Gózd.....	38
Rysunek 12. Użytkowanie terenu gminy Gózd.....	41

4.2. SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba ludności w sołectwach gminy Gózd w 2019 roku.....	6
Tabela 2. Saldo migracji w gminie Gózd w latach 2017-2019	8
Tabela 3. Liczba podmiotów wg sekcji i działów PKD 2007 oraz sektorów własnościowych w Gminie w 2019 roku.....	11
Tabela 4. Ogólna realizacja budżetu dla gminy Gózd za rok 2019.....	16
Tabela 5. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Gózd w latach 2017-2019 z podziałem na wiek.....	19
Tabela 6. Liczba uczniów w poszczególnych placówkach w latach 2018-2021 w gminie Gózd	22
Tabela 7. Zestawienie długości dróg gminnych na terenie gminy Gózd	31
Tabela 8. Zasoby mieszkaniowe w gminie Gózd w latach 2017-2019	36
Tabela 9. Liczba ankietowanych według poszczególnych sołectw	45

4.3. SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Przyrost naturalny w gminie Gózd w latach 2017-2019.....	7
--	---

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

Wykres 2. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2017-2019.....	12
Wykres 3. Struktura użytkowania gruntów w gminie Gózd	13
Wykres 4. Dochody i wydatki Gminy ogółem w latach 2017-2019 (w milionach złotych)....	15
Wykres 5. Dochody i wydatki Gminy na 1 mieszkańca na przestrzeni lat 2017-2019 (w złotych).....	16
Wykres 6. Ludność gminy Gózd według ekonomicznych grup wieku w roku 2019	17
Wykres 7. Ekonomiczne grupy wieku w gminie Gózd wg płci w 2019 roku.....	18
Wykres 8. Mieszkańcy Gminy zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Radomiu z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2017–2019.....	18
Wykres 9. Stopa bezrobocia w powiecie radomskim na tle województwa mazowieckiego w latach 2017-2019	19
Wykres 10. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w przeprowadzonego w 2019 w gminie Gózd w odniesieniu do powiatu oraz województwa.....	23
Wykres 11. Liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia w GOPS	27
Wykres 12. Długość sieci wodociągowej oraz liczba przyłączy na terenie gminy Gózd w latach 2017-2019	33
Wykres 13. Długość sieci kanalizacyjnej oraz liczba przyłączy na terenie gminy Gózd w latach 2017-2019	34
Wykres 14. Długość sieci gazowej oraz ilość przyłączy na terenie gminy Gózd w latach 2017-2019.....	35
Wykres 15. Ankietowani mieszkańcy gminy Gózd wg wieku	43
Wykres 16. Ankietowani mieszkańcy gminy Gózd według miejsca zatrudnienia	44
Wykres 17. Pytania ankietowe dotyczące turystyki.....	46
Wykres 18. Pytania ankietowe dotyczące gospodarki w gminie Gózd.....	47
Wykres 19. Pytania ankietowe dotyczące ochrony zdrowia w gminie Gózd	48
Wykres 20. Pytania ankietowe dotyczące szkolnictwa w gminie Gózd	49
Wykres 21. Pytania ankietowe dotyczące sportu i rekreacji w gminie Gózd	51
Wykres 22. Pytania ankietowe dotyczące infrastruktury technicznej w gminie Gózd	53
Wykres 23. Pozostałe pytania ankietowe dotyczące gminy Gózd	54
Wykres 24. Ankietowani pracownicy instytucjonalni gminy Gózd wg wieku.....	56
Wykres 25. Ankietowani pracownicy gminy Gózd według miejsca zatrudnienia	57

DIAGNOZA STRATEGICZNA
NA POTRZEBY OPRACOWANIA
STRATEGII ROZWOJU GMINY GÓZD NA LATA 2021 - 2030

Wykres 26. Odpowiedzi z badania ankietowego pracowników instytucjonalnych z gminy
Gózd 58